

■ Valprogram 2018

**För ett
ännu bättre
Uppsala(L)a**

■ Liberalerna Uppsala kommun

Valprogram 2018

TACK för att du håller vårt liberala valprogram i handen! I början berättar vi om hur vi som socialliberaler ser på samhället. Därefter kommer vår syn på de olika politiska områdena. I slutet av varje område finns en punktlista som kortfattat beskriver vad vi vill göra om du lägger din röst på oss.

Undrar du vad skillnaden mellan en liberal och en socialliberal egentligen är? Enklast beskrivet är att socialliberaler tycker att det är viktigt att det finns ett starkt socialt skyddsnät och stöd för dem som har det svårt. Liberalerna är ett socialliberalt parti, och det vill vi betona ännu starkare än tidigare.

Vi önskar dig trevlig läsning!

Mohamad Hassan

kommunalråd och förstanamn på kommunlistan

Helena Hedman Skoglund

politisk sekreterare och andranamn på kommunlistan

INNEHÅLL

Den liberala berättelsen	3
Det liberala samhällskontraktet	4
Liberal tillväxt och utveckling	5
Liberal valfrihet och mångfald	6
Våra gemensamma pengar	7
Jämställdhet – ett Uppsala för alla	8
Skola och utbildning – låt alla nå sin fulla potential!	10
Företag skapar jobb	14
Integration – utmaning och möjlighet	17
Kärlek kommer i alla former!	19
Funktionsnedsättning – räkna med alla människor	20
Seniorer – leva livet hela vägen	23
Socialpolitik – mer frihet och utveckling	26
Idrott, fritid och civilsamhälle – en värdefull vardag	28
Kultur – bildning, utveckling och skaparkraft	30
Ett växande Uppsala	32
Miljö och klimat – vi har bara ett jordklot	36
Universitetsstaden Uppsala	39

Den liberala berättelsen

Liberalerna är Sveriges och Uppsalas socialliberala parti. Vi tar strid för varje människas frihet att forma och ta ansvar för sitt eget liv. Det har liberaler gjort i århundraden och vårt arbete fortsätter för att identifiera, bekämpa och riva hinder för Uppsalabornas frihet. För att Uppsala ska kunna ha fortsatt höga ambitioner för välfärden behövs socialliberala reformer på flera områden. Vi behöver skapa jämlika förutsättningar för människor att förändra och påverka sin livssituation. Socialliberala reformer ska underlätta för dem som har det svårast. Allra viktigast är en skola som genomsyras av kunskap och bildning och som har höga ambitioner för alla. För att alla människor ska känna trygghet när förändringarna i samhället går allt snabbare behövs en socialliberal politik för stabila system som ger stöd och nya livschanser åt individen. Även den som inte har familj eller vänner att luta sig emot ska få känna trygghet.

Genom en rörlig ekonomi, en mer dynamisk arbetsmarknad och ett mer gynnsamt klimat för entreprenörer och företagare växer förutsättningarna för att finansiera vår gemensamma välfärd.

DET LIBERALA SAMHÄLLSBYGGET VILAR PÅ TRE PELARE – ANDLIG FRIHET, MATERIELL FRIHET OCH SOLIDARITET:

- **ANDLIG FRIHET** innebär rätten att hysa och uttrycka politiska, sekulära, religiösa och andra övertygelser. Det viktigaste sättet att trygga den andliga friheten är demokratin. Den bygger på politisk frihet, allmän rösträtt och rättssäkerhet.
- **MATERIELL FRIHET** innebär rätten att välja yrke, konsumtion, bostättning och livsstil. Det viktigaste sättet att trygga den materiella friheten är marknadsekonomin. Den bygger på enskilt ägande och närings- och avtalsfrihet. Konsumenternas val styr produktionen. Marknadsekonomin är det enda ekonomiska system som går att förena med demokrati.
- **SOLIDARITET** handlar om människors omsorg och om andra människors välbefinnande och livschanser. Insikten om de sämst ställdas villkor är alltid en viktig utgångspunkt för vårt arbete. I ett liberalt välfärdssamhälle bidrar stat, kommuner och frivilliga gemenskaper till alla människors trygghet och förankringar. Politikens viktigaste uppgifter är att bidra till människors rätt till självbestämmande, till att deras grundläggande behov tillgodoses och till att nya möjligheter ges till dem som annars skulle ha få livschanser.

Det liberala samhällskontraktet

Vad kan jag förvänta mig av mitt samhälle och vad kan samhället förvänta sig av mig? Tillsammans bygger vi samhället då det är summan av oss alla och finns till följd av gemensamma ansträngningar och överenskommelser som växt fram över tid. Ett fungerande och välmående samhälle kräver, sett ur ett liberalt perspektiv, att alla tar sitt ansvar samtidigt som vi kan räkna med att få det stöd som behövs, när det behövs.

Såväl det offentliga som var och en av oss har förpliktelser och rättigheter. Kommunen har rätt att ta ut skatt men skyldighet att använda skattepengarna på bästa sätt. Kommunen har skyldighet att tillhandahålla grundläggande service och stöd, att se till att välfärden fungerar och att förutsättningar finns för att bo, arbeta och driva företag i Uppsala. Men som liberaler har vi större förväntningar än så på samhället. Vi vill att samhället ska ge människor lika goda livschanser och stötta människor i att kunna välja sitt eget liv och framtid. Det är vart du är på väg som räknas, inte varifrån du kommer. Klassresan ska vara en faktisk möjlighet för alla.

Förskola, skola och vuxenutbildning måste därför kompensera för de olika förutsättningar vi har beroende på vår bakgrund. Alla Uppsalabor ska få en god utbildning och ges möjlighet att möta kultur, idrott och föreningsliv och på så sätt känna samhörighet med andra. Viktigt för den personliga friheten är arbete och en lön, så att man självständigt kan försörja sig utan att vara beroende av stöd från samhället. Därför måste kommunen hjälpa den som har svårt att få ett arbete genom att göra det lätt att driva företag i Uppsala och genom att hjälpa människor in på arbetsmarknaden.

Som individer har vi rätt att få ta del av välfärden, att få bra utbildning, stöd och omsorg. Men vi har också skyldighet att bidra på det sätt vi kan. Genom att betala skatt, men också genom att ta ansvar för det gemensamma och att stötta varandra. Uppsala blir vad vi gör det till.

I LIBERALERNAS UPPSALA

- Växer människorna som individer och politiska beslut bidrar till en god livsmiljö för alla.
- Har vi en skola för kunskap, där alla elever blir sedda och lärarna har hög status och rätt lön.
- Blir företagen fler och växer, de får hjulen att snurra, fler kommer i arbete och skatteintäkterna ökar.
- Har vi en integrationspolitik som minskar klyftorna och ser styrkan i mångfalden.
- Välkomnar vi alla som söker sig hit för att bo, studera, arbeta eller starta företag.
- Har vi en hållbar miljö och en stads- och landsbygdsutveckling som utgår från social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet.
- Har vi ett rikt kulturliv, en aktiv fritid, kreativa miljöer och möjligheter för Uppsalabor att själva forma sina liv.
- Är kommunal verksamhet utformad för att underlätta människors vardag, så att livspusslet med jobb, barn, äldre föräldrar, anhöriga med funktionsnedsättning och fritidsaktiviteter blir lättare att få att ihop.
- Är vi jämställda och vi har makten över vår kropp och vår själ.
- Är vi trygga i det offentliga rummet.

Vi söker ditt förtroende för att med en socialliberal politik göra Uppsala kommun till en ännu bättre kommun att bo i.

Liberal tillväxt och utveckling

En progressiv och ekonomiskt ansvarsfull styrning av kommunen är grundläggande för att Uppsalaborna ska få den välfärd de efterfrågar och finansierar via skattemedel. Uppsala ska ha starka finanser, vilket ger en buffert i orostider och gör att vi kan värna om och satsa på välfärden.

För att skapa fler jobb behöver företagsklimatet förbättras kraftigt. Det är företagen som skapar jobben. En aktiv näringspolitik ska vara en angelägenhet för alla beslutsfattare i kommunen. Vid beslut ska hänsyn tas till följderna för näringslivet. Kommunen ska ha en positiv inställning till företagande. Samtidigt vill Liberalerna att lagen om offentlig upphandling ska användas så att skattemedlen används effektivt. Uppsalas upphandlingar

ska präglas av social, miljömässig och etisk hållbarhet. Avtal med utförare ska följas upp och utvärderas. Tydlighet gynnar såväl skattebetalarna som näringslivet.

En stor del av Uppsalas befolkning består av människor från andra delar av Sverige och världen, vilka har valt eller nödgats att bo, studera och arbeta här. Det är en stor fördel för Uppsala att ha en sådan attraktionskraft och mångfald. Det entreprenörskap som finns bland utlandsfödda måste tas tillvara och nya företagsetableringar underlättas.

Meddelarfriheten ska gälla all offentligt finansierad välfärdsverksamhet, oavsett i vilken regi verksamheten bedrivs. Den kommunala kvalitetsuppföljningen ska vara noggrann. Samma höga krav ska ställas på all välfärdsverksamhet, oavsett utförare. En skarp tillsyn är viktig för alla, men allra viktigast för dem som själva inte kan göra sina röster hörda.

LIBERALERNA I UPPSALA KOMMUN VILL:

- Styra kommunen ekonomiskt ansvarsfullt.
- Utveckla Uppsala kommun till en attraktiv arbetsgivare med tydliga möjligheter för medarbetare att växa och utvecklas.
- Förändra arbetet med upphandlingar, så att processen präglas av en ekonomisk, social, miljömässig och etisk hållbarhet.
- Garantera meddelarfrihet för all offentligt finansierad välfärdsverksamhet, oavsett i vilken regi verksamheten bedrivs.

Liberal valfrihet och mångfald

Mångfald betyder att fler kan välja det alternativ som de tycker är bäst. Valfrihet innebär att makten flyttas från myndigheter, företag och organisationer till medborgarna och ska finnas på alla områden där det är möjligt. De enskilda alternativen driver på kvalitetsutvecklingen även i kommunens egna verksamheter. Mångfald i välfärdssektorn är också en jämställdhetsfråga, eftersom det innebär att det bli lättare att byta arbetsgivare, göra karriär och starta eget också i kvinnodominerade yrken. Vi som tror på valfrihet måste också vara de starkaste kritikerna av illa skötta verksamheter. Både offentliga och privata aktörer kan frestas att tumma på kvaliteten för ekonomins skull. Ett svagt ledarskap kan leda till vanvård även där det finns gott om resurser.

Därför är Liberalerna pådrivande för att kraven ska vara höga och tillsynen skarp. Både offentliga och privata aktörer ska hålla hög kvalitet. Tillsyn och likvärdiga kvalitetskrav ska skilja bra utförare från dem som inte förtjänar skattebetalarnas pengar. Illa skötta verksamheter ska stängas och avtalen sägas upp i de fall verksamheterna är privata.

LIBERALERNA I UPPSALA KOMMUN VILL:

- Ge medborgarna valmöjligheter.
- Låta konkurrens vässa verksamheterna.
- Ställa höga krav på kommunalt finansierade verksamheter och aktivt granska kvaliteten.

Våra gemensamma pengar

Varje krona Uppsala kommun får in i skatteintäkter från sina invånare ska användas smart. Att slösa med skattepengar är inte acceptabelt. Pengarna ska läggas på rätt sak och komma Uppsalaborna till del. Vi ska märka att vi får valuta för de pengar vi avstår till kommunen.

Uppsala kommun måste därför ständigt arbeta med att se till att verksamheten är så bra och effektiv som möjligt. Att den är effektiv innebär inte att saker och ting nödvändigtvis ska ske i högt tempo eller att något viktigt ska försakats, utan att våra gemensamma pengar läggs på det medborgarna och politikerna beslutat och inte slösas bort. Att slösa pengar är till exempel att lägga mer än vad som faktiskt behövs på administration, att inte dra nytta av de stordriftsfördelar en kommun av Uppsalas storlek har eller att inte göra bra upphandlingar av varor och tjänster.

När vi socialliberaler talar om att effektivisera menar vi inte att vi ska försämra för den som behöver stöd eller utbildning, utan att vi ska använda våra pengar smartare och mer effektivt, så att de räcker längre.

Vi vill inte heller att samhället ska ta ut mer skatt än nödvändigt. Så mycket pengar som möjligt ska stanna i vars och ens egen plånbok, så att vi alla är friare att styra över vad vi vill lägga våra intjänade pengar på.

Kommunen måste säkerställa att pengarna går till det de är avsedda för. Därför vill vi att kommunen ska ha tydliga strategier för att motverka och minska felaktiga beslut och utbetalningar. Både förebyggande insatser för att undvika fel och metoder för att upptäcka felaktigheter behövs.

LIBERALERNA I UPPSALA KOMMUN VILL:

- Använda skattepengar smart.
- Inte ta ut mer i skatt än vad som behövs för en bra välfärd.
- Utveckla tydliga strategier för att säkerställa att pengarna går till det de är avsedda för.

Jämställdhet

– ett Uppsala för alla

Att alla människor ska behandlas lika och ges samma förutsättningar oberoende av kön är en absolut utgångspunkt för liberalismen. Var och en ska respekteras som fri individ och ges möjlighet att forma sitt eget liv. Normer som gör människor ofria behöver motarbetas. Liberalerna har en lång och stolt tradition av att stå upp för jämställdhetsfrågor. I Liberalernas Uppsala lever kvinnor och män på lika villkor och har likvärdiga möjligheter. Så länge kvinnor i genomsnitt tjänar 2,8 miljoner mindre än män under en livstid har vi inte nått vårt mål. Även män förlorar på påtvingade könsroller.

Pojkars vikande skolresultat är högst oroande. Att få pojkarna att lyckas i skolan är en av framtidens stora jämställdhetsfrågor.

HEDERSRELATERAT FÖRTRYCK OCH VÅLD

Integration mellan individer och grupper i det svenska samhället är viktigt för att alla invånare i Uppsala ska kunna leva det liv som var och en vill. En förutsättning för detta är dock frihet från alla former av tvång och förtryck. Alla har rätt att fritt foga över sin egen sexualitet samt att fritt välja partners och fritt ingå äktenskap. Att kunna ha fritidsaktiviteter och träffa kompisar, idrotta eller delta i alla skolans aktiviteter och ämnen är självklart för många i barn och unga, men tyvärr inte för alla. Hedersrelaterat förtryck och våld är en av de viktigaste jämställdhetsfrågorna idag. Tyvärr finns det ofta inte tillräckliga kunskaper i våra kommunala verksamheter och på andra ställen där man möter personer som lever i en hederskultur. Det vill vi ändra på. Vi vill också införa tydliga riktlinjer för hur exempelvis skolan och socialtjänsten ska hantera och larma vid misstänkt tvångsgifte eller då en elev riskerar att föras bort eller inte kommer tillbaka efter ett lov.

VÅLD I NÄRA RELATIONER

Våld i nära relationer förekommer i alla typer av

relationer och kräver att samhället är rustat för att stötta den utsatta parten och genom rättsväsendet och genom frivilliga insatser för att förändra beteendemönster agera mot den som utsätter någon annan för våld. Äldre som utsätts för våld är ofta en bortglömd grupp, och därför vill Liberalerna satsa på uppsökande aktivt arbete inom äldreomsorgen för att hjälpa äldre som lever med våld i hemmet.

JÄMSTÄLL!

Genom medvetna beslut och lämplig fördelning av pengar ska Uppsala kommun arbeta aktivt för ökad jämställdhet. Jämställdhetsarbetet måste integreras i alla kommunens verksamheter och kommunala beslut innebära att flickor och pojkar, kvinnor och män får jämlika möjligheter att använda sig av våra gemensamma resurser.

Kvinnor och män ska leva på samma villkor, men för att uppnå det krävs ibland lösningar som riktar sig specifikt till det ena könet. Det kan vara insatser, anpassade för att hjälpa just utsatta kvinnor eller rekryteringskampanjer riktade till det underrepresenterade könet. I slutänden leder dessa lösningar till ökad jämställdhet.

Jämställdhet förutsätter gemensamt ansvar för hem och barn. Valfärdstjänster som barn- och äldreomsorg är centrala för att både kvinnor och män ska kunna förvärvsarbeta. Mångfalden av utförare inom välfärdssektorn är en förutsättning för att många kvinnor ska kunna byta arbetsgivare, göra karriär och bli egenföretagare.

Detta måste vi liberaler värna.

Vi vet att könsrollerna grundläggs tidigt, och redan i förskolan kan man se tydliga skillnader i hur barn av olika kön agerar – och hur förskolepersonalen (liksom andra vuxna) behandlar barn olika beroende på deras kön.

Barn är olika och ska så få vara. Könet ska inte vara avgörande för vilka personlighetsdrag som

uppmuntras. Det är viktigt att vuxenvärlden visar att man får vara sig själv, oavsett om man är pojke eller flicka biologiskt. Vi vill införa förste förskollärare med särskild genuskompetens, som kan arbeta för en förskolemiljö med förstärkt genusperspektiv. Förskolan är kvinnodominerad, och fler manliga förskollärare är ett eftersträvanvärt mål.

Liberalerna vill också införa en jämställdhets- och HBTQAI-ansvarig som jobbar med förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildningen.

LIBERALERNA I UPPSALA KOMMUN VILL:

- Öka kunskapen om hedersrelaterat våld och förtryck inom förskola, skola, särskola, vuxenutbildning, äldreomsorg och socialtjänst och aktivt arbeta mot upprätthållande av hedersnormer.
- Öka samverkan inom kommunens enheter och med de övriga verksamheter som förebygger, ingriper och hanterar offer för hedersrelaterat förtryck och våld.
- Införa en jämställdhets- och HBTQAI-ansvarig i Uppsala kommuns förskolor, grund- och gymnasieskolor samt vuxenutbildning.
- Bryta dominansen av kvinnor alternativt män i traditionellt kvinnliga respektive manliga yrken och arbetsplatser.
- Säkerställa ett långsiktigt stöd till föreningar och organisationer som arbetar mot våld i nära relationer.
- Säkerställa skyddade boenden i Uppsala.
- Satsa på uppsökande aktivt arbete inom äldreomsorgen för att hjälpa äldre som lever med våld i hemmet.
- Ur ett jämställdhetsperspektiv analysera hela kommunens budget i syfte att offentliga medel fördelas på ett rättvist och icke diskriminerande sätt (Gender Budgeting).
- Motverka de sexuella trakasserier som kvinnor utsätts för i vardagen.
- Arbeta för att normer som gör människor ofria att vara sig själva bryts.

Skola och utbildning

– låt alla nå sin fulla pote

Människor har förmåga att lära hela livet, och politikens uppgift är att skapa förutsättningar för och uppmuntra lärande i olika former, livet igenom. Grunden för det livslånga lärandet läggs i tidig ålder och skolan ska därför utformas för att väcka nyfikenhet och skapa vetgirighet. Skolan måste visa att det är viktigt med kunskap och förmedla att lärande kan ske i många sammanhang och på många sätt. En lyckad skolgång skapar goda förutsättningar för livet. Elever med examen från gymnasieskolan lyckas bättre med att etablera sig i samhället och i arbetslivet. De ungdomar som inte får arbete direkt efter avslutad skolgång, fortsätter att vara arbetslösa i betydligt högre grad under de kommande tio åren. Skolan måste därför fånga upp barns och elevers olikheter och möta upp varje individ på bästa sätt för att skapa förutsättningar för goda resultat.

ENTREPRENÖRIELLT LÄRANDE

Entreprenörskap ska genomsyra utbildningssystemet. Det är en viktig fråga för hela Sverige att vi har ungdomar som utvecklas i entreprenörskap. Syftet med entreprenörskap i skolan är att stimulera elevernas kreativitet, skaparlust, initiativförmåga och drivkraft samt ge skolledning, lärare och studie- och yrkesvägledare ökad kunskap om hur man arbetar med entreprenöriellt lärande och entreprenörskap. Liberalerna vill att Ung Företagsamhet ska finnas på samtliga skolor och samtliga program på gymnasiet, särskilt på det naturvetenskapliga programmet behöver fler få möjlighet att driva UF-företag.

RÄTT ATT VÄLJA!

I Liberalernas Uppsala kan föräldrar, barn och elever välja den förskola eller skola som passar dem bäst. Etableringsfriheten för förskolor är viktig och vi välkomnar nya initiativ för att starta förskolor, grundskolor eller gymnasieskolor. Konkurrens vässar verksamheterna och personal inom pedagogisk verksamhet får fler arbetsgivare att välja mellan.

Det är viktigt att värna allas möjlighet att välja skola, oavsett om man har behov av särskilt stöd eller inte. Kommunen ska inte lägga praktiska hinder i vägen för valfriheten. Rätten till skolbuskort är nödvändig att bevaka eftersom detta kan vara avgörande för faktisk valfrihet för många familjer.

TA VARA PÅ BARNENS NYFIKENHET OCH VILJA ATT LÄRA, REDAN FRÅN START

Det finns få barn som är så studiemotiverade som de som ska börja i förskoleklass. Därför är det viktigt att lågstadiet har möjlighet att möta barnen där de är och ta vara på de kunskaper och det intresse för skolan som finns. Även de barn som redan kan läsa, skriva och räkna eller lär sig snabbt måste få utmaningar, så att de inte tröttnar. Barn får aldrig hindras i sin utveckling. Arbetet börjar redan på förskolan, som i Uppsala håller hög kvalitet, och får inte stanna upp när barnen möter skolan. Resurser för tidiga insatser måste finnas för den som behöver extra stöd och utmaningar måste ges till den som redan ligger långt framme kunskapsmässigt.

Under Liberalernas ledning infördes räkna-skriva-läsa-garanti i lågstadiet, och nu måste Uppsala kommun ta fram kriterier och metod för uppföljning. Det är också viktigt att barn med annat modersmål än svenska får modersmålsstöd av modersmåls lärare. Goda kunskaper i modersmålet ökar möjligheten att lyckas bra i skolan.

STÖD FÖR ATT NÅ MÅLEN

I dag krävs en examen från gymnasieskolan för att kunna fortsätta med högskolestudier och i praktiken för att få arbete. Förskolan och skolan har ett samlat ansvar för alla elever som av olika anledningar har svårt att nå målen i utbildningen. Livssituationen utanför skolan kan också inverka negativt på elevens möjlighet att lära och utvecklas i skolarbetet. Därför vill vi att kommunen på några utvalda skolor inrättar ett pilotprojekt som innebär att socialsekreterare har

ntial!

sin arbetsplats på skolan. Detta för att öka samarbetet mellan skola och socialtjänst och för att med gemensamma krafter och tidiga insatser fånga upp elever med olika svårigheter eller hög frånvaro. Gemensam planering mellan förvaltningar ökar möjligheten att hitta gemensamma lösningar, för barnets bästa.

SKOLDAGEN ÄR MER ÄN LEKTIONER

För att barnen ska kunna koncentrera sig på undervisningen måste skolgårdarna locka till lek och aktivitet under rasterna. Fysiskt aktiva barn har större chans att nå kunskapsmålen. Särskilt viktigt är bra utemiljö i områden där det finns barn som inte har tillgång till lekytor hemma eller i närheten av hemmet. För att kunna utnyttja och effektivisera resurser, bör skolgårdarna rustas ordentligt och en strategi för samfinansiering mellan olika förvaltningar tas fram.

STÄRK NATURVETENSKAPEN

Liberalerna vill även betona behovet av förstärkt naturvetenskaplig utbildning. Fler barn och unga behöver ges möjlighet att utföra laborationer och på annat sätt praktiskt bekanta sig med naturvetenskapen. Uppsala kommun måste skapa förutsättningar för detta.

AMBULERANDE PROGRAMMERARE

Kunskaper i programmering kommer att vara viktiga i framtiden. Kunskaperna och arbetet med programmering skiljer sig åt mellan skolorna i Uppsala. Liberalerna vill stärka skolornas arbete med programmering genom att satsa på ambulerande programmerare, som åker runt till skolorna och stöttar i första hand lärare, men också elever om det behövs.

SKICKLIGA LÄRARE GÖR SKILLNAD

I den liberala skolpolitiken ges lärare möjlighet att fortsätta att utvecklas inom sitt yrke. Skickliga lärare gör skillnad. Därför ska de bästa förskollärarna och lärarna arbeta i Uppsala kommun och en fortsatt satsning på karriärtjänster är nödvändig för att höja

lärarlönerna och utveckla kvaliteten på undervisningen. Möjligheter till fortbildning är viktiga, liksom konkurrenskraftig lön till skickliga lärare och större möjlighet till löneutveckling för alla lärare.

Krafttag måste också tas för att förbättra lärares arbetsmiljö och minska lärares arbetsbelastning. Lärare ska få fokusera på undervisningen och därför måste övriga yrkeskategorier, som studie- och yrkesvägledare, skolsköterskor, kuratorer, fritidsledare och vaktmästare finnas i tillräckligt hög utsträckning på varje skola.

Som ett led i att förbättra lärarnas arbetsmiljö vill Liberalerna utse en kommunal skola till pilotskola för att undersöka effekten av att lyfta bort ansvaret för mentorskap från lärarna och istället låta särskilda mentorer ansvara för detta. Det frigör tid som lärarna istället kan lägga på undervisning.

Liberalerna vill inrätta en pedagogisk forsknings- och utvecklingsenhet, som arbetar för likvärdig och god utbildning för alla elever, oavsett i vilken skola de går. Enheten ska stötta skolor med stora utmaningar - där resultaten är svaga, eller där andra utmaningar finns - och tillhandahålla experthjälp grundad på aktuell forskning och beprövad erfarenhet. Enheten ska underlätta för lärarna att ta del av ny forskning för att utveckla undervisningen och stötta med utbildning och stöd i svåra eller utmanande undervisningssituationer. Stödet ska vara aktivt och kunna ske ute i skolorna och gälla allt från inkluderingsarbete, klassrumsmetodik, stöd i betygssättning till att främja likvärdighet i bedömning av exempelvis nationella prov och betyg.

Liberalerna vill också centralisera rättningen av de nationella proven som ett sätt att avlasta lärarna

och samtidigt öka möjligheten att låta de nationella proven fylla den tänkta funktionen som granskare av skolornas likvärdighet. Därtill behövs en särskild strategi för att kunna rekrytera personal till de förskolor och skolor som har svårt att hitta behöriga förskollärare och lärare. Lönen är ett viktigt verktyg för detta och rektorer på kommunala skolor ska ha mandat att sätta den lön som rektorn anser lämplig utifrån de rekryteringsbehov skolan har och som avspeglar de pedagogiska utmaningar som skolan står inför.

LEDARSKAP I SKOLAN

Kompetenta skolledare som leder den pedagogiska utvecklingen på skolan och tillåts ta ett helhetsgrepp om skolans verksamhet för att göra verklighet av målet om att alla barn ska klara sin utbildning är avgörande. Då ges skickliga lärare ska möjlighet att ägna sig åt sin profession.

Rektorerna behöver få större mandat att styra över sin skolas ekonomi och få konkurrera med andra kommunala skolor om erfarna och kompetenta lärare med lön och andra villkor som verktyg. Rektorerna behöver också få gott stöd i att sätta löner som uppfattas som rimliga och rättvisa.

FOKUS PÅ LÄRANDE

Skolans huvuduppgift är att ge kunskap. Uppsala kommun måste skapa förutsättningar för att alla elever rustas för framtiden. Alla barn ska kunna läsa, skriva och räkna efter avslutad skolgång. Kraftfulla åtgärder ska sättas in snabbt vid skolor som under många år underpresterat och skolan ska kunna ges ny ledning. Vi kan inte acceptera skolor vars resultat är återkommande undermåliga och inte ger eleverna de kunskaper de behöver för sin framtid.

Funktionella och friska skollokaler är en förutsättning för god arbetsmiljö för elever och lärare och underlättar inlärning och varierande arbetssätt. Nya skollokaler ska vara flexibelt utformade för att passa många typer av behov, så att de går att anpassa till olika skolformer. Det är viktigt att vi bygger bra, men också att pengarna läggs på undervisningsresurser och inte på lokaler som riskerar att stå tomma.

Uppsala kommun är ett viktigt nav i regionen och gymnasieskolan ska kunna locka elever från hela regionen. Samarbete med företag, vuxenutbildning och Arbetsförmedlingen höjer kvaliteten och minskar lokalkostnaderna vid samlokalisering.

LOKAL SATSNING PÅ YRKESPROGRAMMEN OCH YRKESUTBILDNINGARNA

Många arbetsgivare har svårt att hitta personal med rätt kompetens inom yrken som inte kräver högskoleutbildning. Det handlar om kockar, vårdpersonal,

elektriker, chaufförer med flera yrkesutbildade. Med tanke på att många 40-talister och även 50-talister lämnar ett rikt arbetsliv, behöver många arbetsgivare rekrytera nya yrkeskunniga medarbetare. Trenden med vikande antal ansökningar till yrkesprogrammen måste brytas. Därför måste Uppsala samla alla krafter för att locka kommande gymnasister till yrkesprogrammen och lärlingsutbildningarna. I princip kan ungdomarna redan idag få ett garanterat jobb efter avslutad yrkesutbildning men trots det är söktrycket lågt. Liberalerna vill genom ett fördjupat samarbete med berörda branscher i Uppsala lansera ett särskilt program för att stärka yrkesprogrammen och locka fler elever till utbildningarna. Vi måste säkerställa framtida kompetensförsörjning. Ansvar måste tas av politikerna och exakt hur yrkesprogrammen kan lyftas bör diskuteras i samråd med branschen och andra aktörer. Vi har flera förslag. Att garantera elever på yrkesprogram sommarjobb i samarbete med branschen och erbjuda elever på yrkesprogram körkortsutbildning i åk 3 är två idéer. Att införa en årlig fokusvecka i syfte att sprida information om och skapa intresse för yrkesprogrammen och yrkesutbildningarna och deras betydelse för den framtida kompetensförsörjningen är ett annat förslag.

Liberalerna vill också satsa på ett lärlingscenter och på ett Life-science-gymnasium med riksintag för att möta den efterfrågan på arbetskraft som finns i Uppsala.

VUXENUTBILDNING

Vuxenutbildningen spelar en avgörande roll i det livslånga lärandet och ska inte ses enbart som en arbetsmarknadsinsats eftersom den ger möjlighet att komplettera en gymnasieutbildning som inte gett behörighet till högskolan eller en specifik utbildning. Dörren bör därför stå öppen för alla som ansöker om att läsa in särskild behörighet till högskolan samt för den som vill läsa in kompetens för ett bristyrke som kräver särskild kompetens på gymnasienivå. Även vuxenutbildningen måste möta individernas skilda behov med anpassad pedagogik. I Liberalernas Uppsala ska alla ha ett jobb att gå till. Egen försörjning är en fråga om frihet och självbestämmande. Det gäller både kvinnor och män. Tack vare Liberalernas och Alliansens reformer de senaste mandatperioderna har Uppsala län lägst arbetslöshet i hela landet. Det finns dock allttjämt grupper som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Det handlar om ungdomar som saknar gymnasial utbildning, personer som är utrikes födda och personer med funktionsnedsättning. Genom att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden och erbjuda

individ Anpassade insatser kan dock arbetslösheten sjunka även inom dessa grupper. Utbildning på folkhögskola behöver tydliggöras som alternativ för den som inte har gymnasieexamen.

Mer behöver göras för att nyanlända och de som inte har en gymnasieexamen får utbildning och eget arbete. Liberalerna vill därför införa en ny form av yrkesutbildning för vuxna motsvarande gymnasial nivå med stort inslag av arbetsplatsförlagt lärande. Utbildningen bör rikta sig till personer utan gymnasiekompetens, främst nyanlända, men kan även vara

ett alternativ till gymnasieutbildning för vissa andra individer. Genom en sådan satsning skulle resurser som annars går till parallella strukturer inom gymnasieskola och vuxenutbildning istället kunna gå till undervisning och lärarlöner och inte till utbildningslokaler. Resultatet skulle dessutom bli bättre utbildning för dem som står långt från arbetsmarknaden genom att de ges möjlighet till en fullgod gymnasieexamen och därmed en snabbare väg till egen försörjning.

Nyanlända som har lärarutbildning bör få riktad SFI och en mentor i en kollega som arbetar i skolan.

LIBERALERNA I UPPSALA KOMMUN VILL:

- Återinföra 30 timmars förskola för barn till arbetslösa och föräldralediga.
- Öka personaltätheten och andelen förskollärare i förskolan och på fritids.
- Stå upp för platsgarantin i förskolan och kompensera familjer vid uteblivet platserbudande.
- Verka för att förskolor med teknikinriktning erbjuds.
- Förstärka den naturvetenskapliga utbildning som erbjuds, så att fler barn och unga får praktisk erfarenhet av naturvetenskap.
- Erbjud barnomsorg på obekvämt arbetstid, utifrån barnets behov.
- Garantera att förskolor ska ha bra tillgång till grönytor och att barnen garanteras en god miljö och utevistelse.
- Införa ett särskilt kvalitetsutvecklingsuppdrag för lågstadiet.
- Inrätta en pedagogisk forsknings- och utvecklingsenhet.
- Särskilt bevaka möjligheten för barn med funktionsnedsättning att få en god utbildning och fritids.
- Stärka arbetet för särbegåvade barn.
- Öka fokus på läsning, särskilt pojkers läsning behöver främjas.
- Erbjud modersmålsstöd åt alla barn med annat modersmål än svenska av modersmåls lärare redan på förskolan.
- Återinföra fritids för barn till arbetslösa och föräldralediga.
- Starta ett Lärlingscentrum för gymnasie- och vuxenutbildning.
- Utöka samarbetet mellan yrkes- och lärlingsprogram och näringslivet för praktik och anställningar för elever inom särskild utbildning.
- Fördjupa samverkan mellan vuxenutbildning, studieförbund och folkhögskolor.
- Låta entreprenörskap genomsyra utbildningssystemet.
- Minska arbetsbelastningen för lärare, genom att, bland annat, centralisera rättningen av de nationella proven och därigenom skapa tid för lärare att ägna sig åt undervisning.
- Utse en kommunal skola till pilotskola för att undersöka effekten av att lyfta bort ansvaret för mentorskap från lärarna och istället låta särskilda mentorer ansvara för detta.
- Fortsätta satsningen på höjda lärarlöner och karriärtjänster.
- Utredda möjligheterna att kunna studera till speciallärare och specialpedagog på betald arbetstid.
- Ge rektorerna förutsättningar att fungera som pedagogiska ledare i sina skolor och mandat att sätta lärarlöner som motsvarar det pedagogiska uppdraget.
- Se fler yrkeskategorier på plats i skolorna – socialsekreterare, kuratorer, skolsköterskor, administratörer, studie- och yrkesvägledare och psykologer ska finnas i tillräcklig utsträckning.
- Säkra likvärdigheten mellan skolorna i kommunen, oavsett om skolan ligger i staden eller på landsbygden.
- Satsa på det förebyggande och främjande hälsoarbetet i skolan - mot stress, psykisk ohälsa, tobak och missbruk bland elever och personal.
- Upprätta samarbetsformer mellan skolan och fritidsklubben, fritidsgården, socialtjänsten, föreningslivet, polisen samt andra viktiga samhällsresurser.

Företag skapar jobb

För att möta de utmaningar som Uppsala står inför behövs ett nytt liberalt styre som tror på företag och företagare och som fokuserar på att ge både stora och små företag möjlighet att växa. Ett gott företagsklimat är en förutsättning för att skapa och behålla arbetstillfällen. Det ska vara enkelt att driva företag i Uppsala. Vår vision är att Uppsala ska vara topp 10 i undersökningen av kommuners företagsklimat efter fyra år av liberal politik. För att uppnå detta och bli en kommun där företag trivs, växer och blir fler måste vi arbeta aktivt för att förbättra kommunen som samarbetspartner, och underlätta företagens kontakter med kommunen om tillståndsärenden, offentlig upphandling och stadsplanering samt att göra det enkelt att delta i kommunens upphandlingar. Liberalerna vill att samarbetet med universiteten i staden stärks för att skapa nya arbetstillfällen inom kunskapsintensiva branscher där många entreprenörer finns.

SAMARBETE MED KOMMUNEN

Det ska vara enkelt för företagen att få kontakt med rätt person inom kommunen, få tillgång till tydlig information och göra rätt. Oavsett om det rör sig om miljötillsyn av verksamheten eller ett telefonsamtal, ska företagare uppleva att kommunen skapar ett mervärde. Ett väl genomfört tillsynsbesök ska uppfattas som en kvalitetskontroll som bidrar till företagets kvalitetsutvecklingsarbete. Tjänstemännen ska ha förståelse för de förutsättningar som företagen har och underlätta genom väl planerad och effektiv tillsyn och goda relationer med företagarna.

Liberalerna vill ge företagen en väg in till kommunen, genom ett fysiskt näringslivshus eller genom att på annat sätt samla de resurser och kompetenser som behövs för att ge företagen det stöd de behöver från kommunen.

För att förenkla för företagarna vill Liberalerna erbjuda varje företag en personlig företagskontakt. De

företag som önskar ska få en kontaktperson som blir länken mellan företaget och kommunen och som kan hjälpa till att ge svar på frågeställningar som företagaren har. Dialog med Uppsalaföretagen måste ske kontinuerligt.

UPPHANDLING

Varje år genomför Uppsala kommun ett stort antal offentliga upphandlingar i syfte att använda skattepengarna effektivt samtidigt som bästa möjliga kvalitet uppnås. Utformningen av förfrågningsunderlag och de krav som ställs på företagen kan dock vara sådana att de stänger ute små företag. Liberalerna vill att kommunen aktivt arbetar för att möjliggöra för fler företag att lämna anbud. Krav på kollektivavtal kan ersättas av kollektivavtalsliknande villkor. Ett annat sätt är att ta tillvara den möjlighet som nu finns att dela upp kontrakt i mindre delar. Att underlätta för mindre företag att delta ger fler företag möjlighet att växa och därmed fler arbetstillfällen. Vi i Liberalerna är övertygade om att konkurrens vässar kvaliteten och ger oss mer för våra skattepengar.

Liberalerna vill att kommunen ska avstå från nationella ramavtal när sådana utesluter Uppsalaföretag och istället genomföra lokala upphandlingar. Liberalerna vill också att ett upphandlingsråd bestående av företagare, förtroendevalda och tjänstemän inrättas och blir forum för att gemensamt diskutera fram lösningar på de problem som kan uppstå i samband med kommunala upphandlingar. Ett upphandlingsråd som ger möjlighet att med kompetens från flera håll finna adekvata sätt att förbättra kommunens upphandlingsprocess. Ett upphandlingsråd där nya strategier och modeller för hållbara upphandlingar kan diskuteras och utvärderas.

Verksamheters kvalitet, oavsett vem de drivs av, är oerhört viktig, samtidigt som vi ska vara rädda om våra gemensamma pengar. Inför varje upphandling bör valet av tilldelningsgrund övervägas och motiveras.

INFRASTRUKTUR

Infrastrukturen påverkar det lokala företagsklimatet. Även om kollektivtrafik till och från Uppsala är en regional och i vissa fall statlig fråga, vill Liberalerna driva på för att bygga ut och förbättra möjligheterna att pendla mellan Uppsala och Stockholm. Det av banverket förordade fyrspåret är ett steg i rätt riktning. Genom att öka antalet spår går det snabbare att ta sig mellan Uppsala och Stockholm, vilket i sin tur gör Uppsala till en mer attraktiv plats att arbeta på och gör det enklare för företag att etablera sig och kunna konkurrera om arbetskraften.

Företag ska se Uppsala som ett starkt alternativ när nyetableringar planeras. Attraktiva lägen och god planering för utbyggnaden av Uppsala är en viktig konkurrensfördel. Genom strategiska planer för hur staden ska utvecklas och genom att erbjuda företag attraktiv tomtmark för nya lokaler blir Uppsala ett bra alternativ. Långsiktig planering skapar förutsägbarhet som gör att företag kan vara trygga med att kommunen inte ändrar detaljplaner och att samma förutsättningar gäller när företag går in i ett projekt som när det slutförs.

Oavsett var företag är lokaliserade i Uppsala kommun, ska de behandlas lika och ha samma förutsättningar. Det är därför viktigt att företagen i stadens centrum ges möjlighet att på ett gott sätt bedriva sin verksamhet.

Parkeringsytor som försvinner vid förtätning av staden måste ersättas av parkeringsgarage eller andra lämpliga lösningar, logistiken med leveranser måste fungera liksom det ska vara enkelt för kunderna att nå fram. Bra parkeringsmöjligheter för bilar och cyklar och fungerande kollektivtrafik behövs för att nå detta mål.

NYETABLERING

För att få nya företag att starta eller etablera sig i Uppsala måste kommunen erbjuda tomter och

industrilokaler med goda kommunikationer.

Särskilda satsningar att locka nyföretagande och nyetableringar kan göras inom sektorer där Uppsala redan är starkt, såsom Life science, bioteknik, IT/spel och materialvetenskap. Det är lättare att attrahera företag inom befintliga sektorer då det bildas kluster och man får en bra kritisk massa av kompetent personal.

JOBB FÖR ALLA

Uppsalas arbetsmarknad är stark med god tillväxt av kvalificerade jobb. Ändå står stora grupper utanför arbetsmarknaden och framför allt gäller detta personer som inte är födda i Sverige och vilkas utbildningsnivå är låg samt unga som av olika orsaker inte fullföljt sin gymnasieutbildning. Att motverka dessa klyftor är en ödesfråga för det svenska samhället och måste vara i fokus även i den lokala politiken. Liberalerna vill att kommunen ska underlätta genom att i större utsträckning än idag erbjuda individanpassade arbetsmarknadsinsatser och utbildning.

ARBETSTAGARE MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Uppsala kommun bör ta på sig rollen som föregångare och i hög utsträckning erbjuda personer med funktionsnedsättning anställning inom den egna verksamheten. Kommunen ska se till den kompetens och förmåga som personer med funktionsnedsättning har. Att personer med funktionsnedsättning ska få relevanta arbetsmarknadsinsatser och tillgång till arbete på den vanliga arbetsmarknaden samt få rehabiliteringsinsatser, då behovet finns, är en viktig fråga för Liberalerna.

ALLA JOBB ÄR VIKTIGA

Fler jobb med låga kvalifikationskrav måste till för att de medborgare som står längst från arbetsmarknaden ska få en chans till egen försörjning och få in en fot på arbetsmarknaden. Arbetslinjen ska vara tydlig och genomsyra alla kommunala beslut - det ska löna sig att anställa och att arbeta - och medborgare i utanförskap ska erbjudas möjligheter att förbättra sin anställningsbarhet.

Många nödvändiga åtgärder vad gäller förändringar i arbetsrätt och kostnader för att anställa ligger utanför den kommunala verktygslådan men kommunen måste bidra på de sätt som är möjliga.

Kommunens nämnder och styrelser ska i sitt arbete verka för att underlätta tillväxten av företag som erbjuder jobb som inte kräver akademisk utbildning, exempelvis företag som erbjuder hushållstjänster (RUT) eller ombyggnad, tillbyggnad eller renovering (ROT). Även kommunala arbetsplatser ska uppmanas att erbjuda jobb som inte kräver akademisk utbildning, även tillfälliga, för att ge

medborgare i utanförskap erfarenhet, kontakter och goda referenser.

Arbetsförmedlingens förmåga att förmedla arbeten är inte tillräckligt hög. Allt för få människor får arbete med hjälp av arbetsförmedlingen. Därför vill vi öppna upp för framgångsrika externa aktörer att förmedla fler jobb och matcha arbetssökande och arbetsgivare och låta Arbetsförmedlingen fokusera på myndighetsutövning.

Kompetens och anställningsbarhet

Motiverade medborgare i utanförskap ska erbjudas möjligheter att höja sin anställningsbarhet. En av de mest effektiva integrationsformerna är att arbeta. Kommunen ska därför verka för lärlingsprogram och introduktionsplatser. Lärlingsutbildningar i gymnasieskolan och i vuxenutbildningen ska vara av hög kvalitet för att attrahera många elever och för att få fler arbetsgivare att ta emot lärlingar. Gymnasieskolan och vuxenutbildningen ska vara anpassad efter elevernas behov och efter arbetsmarknadens utsikter, särskilt de lokala behoven.

LIBERALERNA I UPPSALA KOMMUN VILL:

- Samplanera årets tillsynsaktiviteter för att minska antalet besök hos företagen.
- Kraftsamla i samtliga kommunala enheter och bolag för att förbättra möjligheterna att driva företag i Uppsala.
- Inrätta en samordnare för att utreda företagarnas behov och upplevda hinder samt ta fram förbättringsförslag till konstaterade brister i lokalt företagsklimat.
- Starta ett forum för näringslivsfrågor med representanter från olika intressenter för att identifiera och diskutera förslag på åtgärder för förbättrat företagsklimat.
- Årligen redovisa vilka åtgärder som för tillfället har de största förutsättningarna att förbättra företagsklimatet och följa upp samt redovisa redan genomförda åtgärder.
- Starta en webbportal för samlad information för myndighetskontakter rörande t.ex. tillståndsfrågor, regler och tillsyn.
- Erbjud företag en väg in till kommunen via ett fysiskt näringslivshus eller på annat sätt samlade kompetenser och resurser. Dessutom erbjuda en personlig kontaktperson som fungerar som länken mellan kommunen och företaget.
- Inrätta ett upphandlingsråd.
- Använda nationella ramavtal enbart då det inte hindrar Uppsalaföretag från att delta. Annars genomföra lokala upphandlingar.
- Arbeta för att Uppsala blir en av de bästa platserna i Sverige att etablera och driva företag på.
- Underlätta företagsetableringar genom transparens och tydlighet.
- Förenkla för företagen att hitta kompetent personal.
- Öka integrationen genom riktade insatser mot arbete.
- Hjälpa fler arbetssökande som står långt från arbetsmarknaden genom riktade insatser, som välfärdsjobb.
- Anställa fler personer med funktionsnedsättning i kommunal verksamhet och verka som föregångare.
- Släppa in externa aktörer som arbetsförmedlare i högre utsträckning.
- Samarbeta med regionen och staten för fungerande kollektivtrafik.

Integration – utmaning och möjlighet

I en globaliserad värld med krig och oroligheter är det en självklarhet för oss som liberaler att Uppsala ska erbjuda skydd till den som behöver. Uppsala, som är en expansiv kommun i en av Europas mest konkurrenskraftiga regioner, ska därför bidra och ta emot nyanlända flyktingar.

När allt fler söker sig till Sverige ställs dock högre krav på en fungerande integrationspolitik. Att snabbt komma in på arbetsmarknaden och lära sig svenska språket är avgörande för en lyckad integration. Den liberala integrationspolitikens fokus är att ge var och en de verktyg som behövs för att växa, försörja sig själv och fullt ut delta i samhället. Detta sker genom en etablering där tidiga insatser i form av utbildning och praktik eller andra arbetsmarknadsinsatser står i fokus. Utöver detta fokuserar den liberala integrationspolitiken på att mottagandet ska vara ordnat och rättssäkert och att framför allt barn och unga får en god chans att utvecklas i sitt nya land.

De som flyr till Sverige och Uppsala har olika erfarenheter och kvalifikationer med sig i bagaget. Utbildningen i svenska för invandrare (SFI) måste därför individanpassas ytterligare och nyanlända akademiker måste få hjälp att validera sin utbildning. Praktikplatser inom fler yrkesområden är också avgörande. Utbildade lärare som kommer till Sverige bör ges möjlighet att i kombination med SFI praktisera på en skola för att lära sig om det svenska utbildningssystemet. Detsamma gäller andra yrkesgrupper där praktik i kombination med studier är möjligt. Kvinnor som är hemma med små barn bör i större utsträckning än i dag ges möjlighet till svenskundervisning genom så kallad Svenska med baby.

Barn och ungdomar, som flyr eller flyttar hit av andra orsaker, har inte sällan en bristfällig utbildning samtidigt som de kanske har trauman att bearbeta från sitt hemland och flykten till Sverige.

Det är därför viktigt att de möter lärare som har rätt kompetens att kunna utveckla såväl barnens språk som ämneskunskaper. För oss liberaler är det självklart att nyanlända barn ges samma möjligheter till utbildning, vidare studier och arbete som sina jämnåriga kamrater som är födda i Sverige. Som liberaler vill vi också slå vakt om gömda och papperslösa barns rätt till skolgång.

De nyanlända barn och unga som kan tillgodogöra sig en utbildning på engelska, men som ännu inte talar svenska språket, ska ges möjlighet att läsa in grundskole- och gymnasiekompetens genom studier på engelska.

Den som kommer till Uppsala från ett annat land måste ges reella möjligheter att etablera sig i samhället. Därför måste mottagandet av nyanlända syfta till integration, arbete och delaktighet.

Civilsamhället spelar i detta sammanhang en viktig roll. Engagemang i en förening av något slag är ett sätt att möta det svenska samhället samtidigt som man samlas kring ett gemensamt intresse.

Vi vill därför att Uppsala kommun ska uppmuntra och stötta initiativ från civilsamhället. Ofta har civilsamhällets insatser en bättre chans att leda till faktisk integration än kommunala initiativ.

Integration kräver också kännedom om det samhälle man lever i. Liberal integrationspolitik handlar också om att befästa de liberala och demokratiska värderingar som präglar vårt land. Därför måste var och en som kommit hit mötas av information och utbildningsinsatser om det svenska samhället och de lagar, regler och normer som gäller här. Utbildningen bör också informera om de rättigheter som invånarna i Uppsala kommun och Sverige har.

Alla barn, ungdomar och vårdnadshavare ska ges information om Uppsalas skolor och möjligheten att välja en skola utanför närområdet. Kommunen ska möjliggöra val av en skola i en annan del av kommunen. Aktivt skolval motverkar segregation och bör uppmuntras.

För att underlätta för den som ännu inte behärskar svenska tillräckligt, ska rätten till tolk i kontakten med myndigheter garanteras. Inget barn ska behöva tolka åt sina föräldrar.

För att få fler i arbete krävs flera åtgärder. En sådan är att förstärka incitamentet för att gå från bidrag till arbete, till exempel genom att utöka den så kallade jobbstimulansen från 25 procent till 40 procent under en begränsad period.

Liberalerna vill också se till att alla ensamkommande barn och unga som placeras i Uppsala, placeras i kvalitetssäkrade familjehem. Alla barn har rätt till en hemmiljö som kan ge goda uppväxtvillkor.

LIBERALERNA I UPPSALA KOMMUN VILL:

- Välkomna och ta emot nyanlända flyktingar.
- Möjliggöra arbetsplatspraktik i kombination med SFI eller göra andra studier möjliga för fler.
- Uppmuntra och stötta initiativ från civilsamhället vilka kan leda till integration.
- Satsa på arbetsmarknadsinsatser och vuxenutbildning som leder till arbete. Egen försörjning är viktig.
- Ge alla nyanlända utbildning om det svenska samhället.
- Utveckla fler möjligheter till svenskundervisning för kvinnor med mycket små barn, s.k. Svenska med baby.
- Utveckla samarbetet med Uppsalas båda universitet för att skapa specialiserade och yrkesinriktade utbildningar inom SFI och snabbspår som gör det möjligt för nyanlända akademiker att snabbt komplettera sin utbildning och etablera sig på arbetsmarknaden.
- Förstärka incitamenten att gå från bidrag till arbete, t.ex. genom att utöka den s.k. jobbstimulansen från 25 procent till 40 procent under en begränsad period.
- Slå vakt om gömda och papperslösa barns rätt till skolgång.
- Förstärka arbetet med att motverka segregation i Uppsalas skolor genom att t.ex. uppmuntra val av skola i andra delar av kommunen.
- Utveckla möjligheterna för nyanlända barn och unga som kan tillgodogöra sig en utbildning på engelska men som ännu inte talar svenska språket, att läsa in grundskole- och gymnasiekompetens genom studier på engelska.
- Se till att alla ensamkommande barn och unga som placeras i Uppsala får bo i kvalitetssäkrade familjehem. Alla barn har rätt till en hemmiljö som kan ge goda uppväxtvillkor.
- Utveckla och förstärka rätten att göra sig förstådd, bl.a. genom att garantera rätten till tolk i kontakten med myndigheter. Inget barn ska behöva tolka åt sina föräldrar.

Kärlek kommer i alla former!

I vårt liberala Uppsala har alla rätten att leva sitt eget liv utifrån sina egna förutsättningar och drömmar. Ett hinder för människors möjligheter att leva och verka fritt är flera av de normer som finns överallt. Uppsala ska vara en öppen och fördomsfri stad. I förskolan och skolan läggs grunden för attityder senare i livet. Barn från regnbågsfamiljer måste mötas med samma respekt som andra barn. Att förskolan och skolans personal är medvetna om att alla föräldrapar inte består av en mamma och en pappa måste vara en självklarhet. Ofta förutsätts alla vara heterosexuella, och de som inte är det känner sig exkluderade. Att inte följa normen är ofta svårt och man riskerar att drabbas av mobbning. Frågor rörande HBTQAI (homosexuella, bisexuella, transpersoner, queer, asexuella och intergender) måste lyftas i så väl politiska sammanhang som i kommunens dagliga verksamhet. Det är viktigt att HBTQAI-ungdomar känner att de inte är onormala eller mindre värda.

Skolan måste bli bättre på att aktivt bryta ner skadliga normer och agera mot mobbning och utsatthet. HBTQAI-ungdomar och vuxna ska ha rätt att leva sitt liv med den de vill och de unga och vuxna som lever under hedersrelaterat våld och förtryck ska uppmärksammas och kunskapen om deras situation ska öka. Vi anser att man från vaggan till äldreboendet ska få vara sig själv.

Kommunens personal ska ha tillräckliga HBTQAI-kunskaper för att alla ska få ett korrekt bemötande. Kommunen måste inkludera ett HBTQAI-perspektiv i sitt arbete mot att förhindra hatbrott och se till att det finns särskilt stöd och skydd för ungdomar som drabbas. Också arbetet mot våld i nära relationer måste innehålla ett HBTQAI-perspektiv. En kvinna kan bli misshandlad av sin flickvän och en man av sin pojkvän. Även personal som möter invandrare genom SFI eller kommunens introduktion ska ha kunskaper om HBTQAI. Det handlar inte om att tolerera det 'onormala', utan om rätten för alla att få vara sig själva.

Särskilt viktigt för oss liberaler är att arbeta för att stärka HBTQAI-personers psykiska hälsa, eftersom ohälsotalen ofta är högre för dem än för andra. Transpersoner är särskilt överrepresenterade i självmordsstatistiken, liksom HBTQAI-ungdomar, och det måste kommunen tillsammans med regionen arbeta för att motverka.

LIBERALERNA I UPPSALA KOMMUN VILL:

- Satsa på att stärka HBTQAI-personers psykiska hälsa.
- HBTQAI-certifiera alla kommunens verksamheter. HBTQAI-kompetens måste finnas inom kommunens samtliga verksamheter.
- Komplettera arbetsgivaren Uppsala kommuns mångfaldsplan så att den innehåller tydliga aktiva åtgärder för att öka likabehandling och motverka diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet.
- Se till att samtliga skolors likabehandlingsplaner innehåller strategier för likabehandling av HBTQAI-personer.
- Säkerställa att socialtjänsten har beredskap att erbjuda HBTQAI-personer, oavsett kön och könsidentitet, som utsatts för våld eller hot om våld av närstående, skyddat boende.
- Se till att transpersoner ges möjlighet för ombyte i en avskild och trygg miljö i relevanta verksamheter inom kommunen.
- Kräva att ideella organisationer som tar emot kommunala bidrag ska motverka diskriminering och annan kränkande behandling på grund av sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.
- Omdefiniera toaletter inom kommunal förvaltning, bolag och verksamheter efter funktion istället för kön eller låta dem vara könsneutrala.
- Utforma kommunens informationsmaterial på ett sätt som är neutralt inför olika samlevnadsformer.

Funktionsnedsättning – räkna med alla människor

En funktionsnedsättning ska inte hindra människor från att vara delaktiga i samhället. Att ha jobb, bostad och fritid ska vara lika självklart för den med en funktionsvariation som för andra. Rätt stöd gör funktionsnedsättningen oviktig och fokuserar på vem man är, vad man vill och kan bidra med. Finns förutsättningarna kan var och en få bli sitt bästa jag och nå sina drömmar.

LSS är en stor liberal framgång och har förbättrat livet för många människor men lagstiftningen är i högsta grad hotad. Liberalerna vill värna LSS och garantera att de personer som har rätt till LSS också får de insatser som behövs i tillräcklig omfattning. LSS är en rättighetslagstiftning som garanterar goda levnadsvillkor och då måste samhället erbjuda stöd som lever upp till detta.

VEM BESTÄMMER?

Prioriterat för Liberalerna är att personer med funktionsnedsättning ges makt att styra över sina egna liv. Inflytandet över den egna livssituationen måste öka och valfriheten bli större. Precis som andra måste en person med en funktionsnedsättning kunna välja bostad, fritidssysselsättning och i högre grad vem som ger det stöd som beviljats. Ledorden ska vara självbestämmande, delaktighet och inflytande.

BOSTAD MED SÄRSKILD SERVICE

Det råder stor brist på LSS-bostäder och kommunen måste säkerställa en ökad byggtakt för att fler ska få ett fungerande boende. Det betyder dock inte att kommunen måste bygga boendena själv utan det kan vi låta andra aktörer göra. Idag måste många personer vänta alldeles för länge på en lämplig bostad.

Liberalerna vill ge makten till den som behöver bostad att använda eget val (LOV – lagen om valfrihet) för bostäder med särskild service.

I väntan på beslut om LOV vill Liberalerna att

personer som anmält och beviljats bostad enligt LSS ska få tillgång till information om vilka LSS-bostäder som finns i kommunen för att själv kunna avgöra vilka som uppfyller önskemål om geografiskt läge och lämplig utformning. Ju mer makt vi kan ge den enskilde, desto bättre.

ANVÄND DIGITAL TEKNIK!

Modern digital teknik ska användas för att öka tillgängligheten, självständigheten och tryggheten. Kontakt med personal via dator eller surfplatta kan ibland vara ett bra alternativ till fysiska besök. Det är inte i alla lägen behovet av fysisk närvaro finns eller önskas. Digital teknik kan också användas för exempelvis avstämning av blodtryck, natttillsyn och för att kontrollera att spisen är avstängd, vilket gynnar såväl effektivitet som integritet. Appar som kan underlätta för personer med kognitiva utmaningar bör användas i högre utsträckning. I många fall krävs att personalen har god kunskap om de digitala teknikerna för att kunna stötta i användandet av dessa, alternativt för att själva kunna använda dem.

Liberalernas utgångspunkt är att användandet av digital teknik ska utgå från önskemålen hos den som har stödbehovet.

Liberalerna vill att Uppsala kommun utvecklar ett system med digital journal som visar beslut och pågående ärenden likt Försäkringskassan. Det underlättar för den som behöver hålla koll på när beslut går ut och när det är dags att förnya dessa, vilka intyg som är mottagna och vilka insatser som är beviljade respektive nekade. Att kunna boka service av exempelvis rullstol eller begära möte med tjänstepersoner är också tänkbara funktioner.

AVLASTA NÄRSTÅENDE

Ansvar för att personer med funktionsnedsättning ska ha ett bra liv vilar idag alldeles för tungt på närstående. Kommunen behöver ta ett större ansvar

för att helheten kring livssituationen fungerar. Vi vill att kommunen erbjuder särskilda samordnare med uppgift att säkerställa att människor får det stöd de behöver, vill ha och är berättigade till. Samordnaren ska arbeta på den enskildes uppdrag och vara en frivillig stödinsats.

HJÄLPMEDEL

Moderna hjälpmedel gör människor självständigare och tryggare och hjälper personer med funktionsnedsättning att kunna leva som andra. Det är viktigt att hjälpmedlen fungerar för en aktiv fritid och möjliggör exempelvis naturvistelser. Uppsala behöver satsa mer på hjälpmedel.

Liberalerna vill inrätta ett parasportotek som möjliggör att personer med funktionsnedsättning kan testa olika sorters idrottsutrustning och andra hjälpmedel som möjliggör en aktiv fritid.

EN AKTIV FRITID

LSS garanterar goda levnadsvillkor. I detta ingår möjligheten till en aktiv fritid med naturupplevelser, kultur, idrottsutövning eller annat som den enskilde önskar. För att detta ska kunna ske i verkligheten krävs att tillräcklig personal finns för att fritidsaktiviteterna ska bli av. Här måste Uppsala bli bättre.

Liberalerna vill stötta parasport inom alla grenar och vill öka möjligheterna för den med funktionsnedsättning att idrotta.

I Uppsala är badmöjligheterna i naturbad begränsade för den med en rörelsenedsättning. Liberalerna vill tillgängliggöra ett naturbad vid Mälaren.

AKTIVT ARBETE FÖR BÄTTRE HÄLSA

Personer med funktionsnedsättning har ofta sämre fysisk och psykisk hälsa än övriga befolkningen. Mer förbyggande hälsoarbete behövs. Det kan innebära satsningar på exempelvis stöd till hälsosam kosthållning, fysisk aktivitet och regelbundna hälsokontroller.

ARBETE OCH SYSSELSÄTTNING FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

För den som inte kan ta ett arbete på den ordinarie arbetsmarknaden fyller daglig verksamhet en viktig funktion. Daglig verksamhet bidrar med utveckling för den enskilde samtidigt som verksamheten kan fylla en samhällsfunktion och bidra med värdefulla insatser. Det är viktigt att valfriheten för den enskilde värnas så att det finns ett spektrum av olika inriktningar på daglig verksamhet att välja på. Personer som deltar i daglig verksamhet ska känna att deras insatser värderas högt och att ersättningen är skälig.

Personer som står nära den ordinarie arbetsmarknaden ska få gott stöd för att ta sig ut i arbetslivet. Kommunen ska dessutom bli en föregångare och anställa personer med funktionsnedsättning i mycket högre utsträckning än idag.

DAGLIGT RESANDE

Att villkoren för sjukresor, färdtjänst och resor till och från daglig verksamhet skiljer sig åt medför komplikationer för den med kognitiva svårigheter. Liberalerna vill att systemen ska bli mer enhetliga och lättare för den enskilde att använda.

Personer som beviljats färdtjänst ska ha tillgång till avgiftsfri kollektivtrafik. Det är en uppmuntran som kan göra att fler, som idag förlitar sig på färdtjänst och av daglig verksamhet organiserade resor, testar om kollektivtrafik ibland kan fungera för dem. På längre sikt kan detta leda till att en del av dem som har rätt till färdtjänst, väljer att använda kollektivtrafik istället för taxiresor som är dyrare både för den enskilde och för samhället.

LIBERALERNA I UPPSALA KOMMUN VILL:

- Bygga bort köerna till särskilt boende – den som behöver en bostad ska få det.
- Införa eget val för särskilt boende – personer med funktionsnedsättning ska få styra mer över sin boendesituation.
- Erbjuder den som vill en samordnare för hjälp med och stöd i myndighetskontakter.
- Satsa på fysisk och psykisk hälsa, ex genom stöd till hälsosam kost och fysisk aktivitet.
- Garantera en aktiv fritid – tillräckligt med personal måste finnas för att den som bor i bostad med särskild service ska få delta i de kultur- och fritidsaktiviteter hen önskar.
- Satsa på moderna hjälpmedel som fungerar för ett aktivt liv.
- Inrätta ett parasportotek.
- Använda digital teknik för att öka tillgänglighet, självständighet och trygghet.
- Utveckla ett system med digital journal som visar beslut och pågående ärenden.
- Göra Uppsala till en föregångare och anställa personer med funktionsnedsättning i mycket högre utsträckning än idag.
- Göra kollektivtrafiken avgiftsfri för personer som har rätt till färdtjänst.
- Samordna systemen för resor med färdtjänst, sjukresor och resor till och från daglig verksamhet.
- Bygga tillgänglighetsanpassat naturbad vid Mälaren.
- Erbjuder personer med funktionsnedsättning möjlighet att äta vid kommunens seniorrestauranger.

Seniorer

– leva livet hela vägen

Årsrika behövs i vårt liberala Uppsala och har mycket att bidra med. Tyvärr är det många seniorer som inte känner sig delaktiga i samhället eller önskvärda i arbetslivet. Seniorers erfarenheter ställs ofta åt sidan, vilket vi behöver förändra. Att förbise seniorers kunskaper och erfarenheter är ett resurs-slöseri, som inte rymmer väl med liberalism. Vår liberala politik vill skapa individuell frihet oavsett ålder, och det inkluderar möjligheten att arbeta högt upp i åldern om man vill. Uppsala kommun ska därför vara en förebild som arbetsgivare och uppmuntra och underlätta för de seniorer som vill fortsätta att arbeta.

Uppsala är en stor landsbygdskommun och god service måste finnas oavsett om man bor i centrala Uppsala, i kommunens tätorter eller på landsbygden. Det gäller till exempel hemtjänsten. Idag är de ekonomiska villkoren för att bedriva hemtjänst på landsbygden inte tillräckligt bra, vilket gör att valmöjligheterna för den enskilde blir få. Villkoren i upphandlingarna måste anpassas efter hur verkligheten ser ut. Valfrihet är viktig oavsett om man bor på landet eller i staden.

För Liberalerna är det självklart att väsentlig senioromsorg finansieras gemensamt.

UNDERLÄTTA VARDAGEN FÖR SENIORER

Samhället måste planeras så att seniorer får mer rörelsefrihet. Allt från fler parkbänkar till kollektivtrafik och bostäder som fungerar även när man blir mindre rörlig behövs. Fixartjänster - hjälp med enkla praktiska bestyr i hemmet - ska finnas när man blir mindre rörlig.

Liberalerna vill se fler trygghetsboenden, lägenheter i flerbostadshus med gemensamma ytor för umgänge och med värdar/värdinnor. Uppsalahem bör ta ett särskilt ansvar för att sådana boenden kommer på plats.

Liberalerna vill att personal både inom hemtjänst

och på boenden utgår från ett rehabiliterande arbetssätt och att det vägs in vid biståndsbedömning så att seniorers egna resurser tas tillvara. Vid för mycket hjälp kan konsekvensen bli att man blir mer passiv och därmed tappar de funktioner och färdigheter som man faktiskt har.

PENSIONÄRERNAS HUS

I Uppsala finns ett 'Pensionärernas hus' på Storgatan 11 med föreningsdriven verksamhet. Det nuvarande huset ska rivas men Liberalerna vill att en ny lokalisering ska ge möjlighet att utveckla verksamheten med bemannad träningslokal, seniorrestaurang och kafé och även öppna för att ha biståndshandläggare på plats några timmar i veckan som kan ge information om stöd och hjälp att ansöka. Kanske kan en arbetsterapeut också finnas på plats och en äldrevårdcentral ligga i närheten. En förskola i samma hus är också en idé, för möten över generationsgränserna. Tillsammans med pensionärsföreningarna vill vi bygga en verksamhet som ännu bättre än idag motsvarar de behov och önskemål som finns hos dagens och framtidens äldre.

HJÄLP PÅ ÄLDRE DAGAR

När man behöver hjälp på äldre dagar ska vården och omsorgen utgå ifrån individen och varje senior ska, i större utsträckning än idag, ges möjlighet att välja vem som skall utföra denna hjälp.

Gruppen seniorer äldre än 80 år är idag 8 000 personer och fram till år 2030 kommer denna grupp att fördubblas. Liberalerna vill fortsätta utbyggnaden av vård- och omsorgsplatser för att kontinuerligt täcka det ökade behovet. Att bo kvar i sitt hem, oavsett omvårdnadsbehov, får aldrig bli ett tvång. Den som vill bo i en bostad med närhet till extra trygghet ska få det och den som vill bo kvar i sitt hem ska i största möjliga utsträckning få det.

ÄLDREFRID

Även seniorer utsätts för våld och övergrepp. Det som uppmärksammas mest är inbrott och stölder av olika slag. Mer dolt är våld och övergrepp i nära relationer. Det handlar om såväl finansiella övergrepp som psykiska och fysiska övergrepp. Vi vill samla alla goda krafter inom polis, socialtjänst, äldreomsorg med flera för att tillsammans ta krafttag mot seniorers oro och utsatthet för våld och övergrepp.

Omsorgspersonalen behöver få bättre kunskap om hur man förebygger brott mot seniorer, och hur man ser tecknen på att någon far illa. Det måste också vara tydligt vilket ansvar var och en som arbetar nära seniorer har för att slå larm.

UTGÅ FRÅN INDIVIDEN – INRÄTTA EN GEMENSAM NÄMND

I ett liberalt samhälle ligger fokus på individen, och politik måste utgå från att skapa bästa möjliga förutsättningar för invånarna. Därför vill Liberalerna stärka samverkan mellan kommun och region, och utreda möjligheten att skapa en för regionen och kommunen gemensam nämnd för äldrefrågor där individen, inte vem som ansvarar för vad, står i fokus.

STOPPA SJUKVÅRDSKARUSELLEN

Liberalerna vill alltså stärka samverkan mellan kommun och region. Idag är det lätt hänt att seniorer med vårdbehov hamnar i kläm när ansvarsfördelningen mellan kommunen och regionen är oklar. Många sjukhusinläggningar skulle kunna förhindras om personal i kommunala boenden hade större kunskap om seniorers hälsa, behov och sjukdomar. För att spara resurser och undvika förvirring och onödig belastning för seniorer vill Liberalerna låta regionen utbilda personal på kommunala seniorboenden. Liberalerna vill också att kommunen samarbetar med regionen för att öka kunskapen om demens såväl inom sjukvården som i seniorboenden.

Det krävs särskild kunskap om seniorer i sjukvården. Multisjuka seniorer får ofta inte vård och omsorg anpassad efter sina behov. Mer vård bör kunna ges i hemmet, genom mobil röntgen till exempel. Att åka till sjukhuset kan innebära en stor påfrestning och leda till infektioner, som kan undvikas om vårdpersonalen i större utsträckning kommer till seniorers hem.

Vi behöver också en utvecklad seniorpsykiatri.

Många seniorer personer som drabbats av psykisk ohälsa får inte den vård de behöver på grund av bristande samverkan mellan psykiatri, geriatrik, senioromsorg och primärvård.

DIGITAL UTVECKLING FÖR SENIORER

Det är viktigt att varje individ ges möjlighet till att vara digitalt delaktig för att kunna ta del av information som i hög utsträckning finns på internet. Vi vill därför stödja verksamheter som ökar seniorers digitala delaktighet. Vi vill att gratis wifi ska finnas vid alla typer av kommunala boenden för äldre personer.

NY TEKNIK

Ny teknik kan skapa en tryggare senioromsorg. Kommunen ska se till att använda den tekniska utvecklingen för att ge mer frihet och trygghet samtidigt som teknikutvecklingen bör ske i samförstånd med seniorer och anhöriga.

GODA ARBETSVILLKOR FÖR PERSONAL OCH FÖRSTÄRKT STÖD TILL ANHÖRIGA

Goda arbetsvillkor och karriärvägar ska skapas för omsorgspersonalen. Liberalerna vill utveckla ett särskilt personalförsörjnings- och kompetensutvecklingsprogram. Kunnig och trygg personal har en avgörande betydelse för god omvårdnad och trivsel både i hemtjänsten och på vårdboenden.

Liberalerna vill ha förstärkt anhörigstöd. En anhörig som ger hjälp och vård till seniorer måste få flexibelt stöd och stora möjligheter att själv påverka stödets utformning, t ex när det gäller avlastning. För många anhöriga blir idag själva sjuka.

Anhöriganställda för seniorer bör kopplas till vård- och omsorgsboenden. Via boendet ska man få tillgång till arbetsledning och kompetensutveckling, vilket minskar den isolering som ibland uppstår. Många av de anhöriganställda är kvinnor med utländsk bakgrund och för dem kan detta även bli ett sätt att underlätta integrationen.

För att personalen ska få kunskap och inte förvänta sig att alla har en partner av det motsatta könet behöver senioromsorgen HBTQAI-certifieras.

LIBERALERNA I UPPSALA KOMMUN VILL:

- Garantera valfriheten inom äldreomsorgen. Att välja vem man vill få hjälp av när det gäller boende och hemtjänst ska vara en rättighet och dessutom enkelt.
- Bygga ut antalet vård- och omsorgsplatser kontinuerligt för att täcka det ökande behovet.
- Utveckla fler trygghetsboenden för de seniorer som är för friska för omvårdnadsboende men vill flytta och ingå i en gemenskap som känns trygg. Att bo kvar i sitt hem får aldrig bli ett tvång.
- Ge seniorer, som inte behärskar det svenska språket tillräckligt väl, möjlighet att tala sitt modersmål med sin personal.
- Låta seniorer få äta god mat efter sin egen smak under trivsamma former. Mat och måltidsupplevelser är viktiga för livskvaliteten. Vi ska fortsätta finansiera lokal forskning och utbildning om mat och måltidsmiljöer för seniorer.
- Erbjud seniorer i boende- och vårdmiljöer en meningsfull vardag genom bl. a konst, musik, litteratur och en mångfald av andra aktiviteter.
- Förstärka satsningarna inom förebyggande verksamheter för seniorer såsom öppna verksamheter, träffpunkter och dagverksamheter.
- Göra det möjligt att ta med sig sitt husdjur till seniorboendet. Ta fram riktlinjer för djur i vård och omsorg så att djurens positiva kraft tas tillvara.
- Ge intresserade seniorer möjlighet att lära sig att använda internet och digital teknik.
- Se till att biståndsbedömningen är rättvis och ändamålsenlig. Processen måste ske noggrant och tillåtas att ta tid. Biståndsbedömningen ska följas upp oftare, gärna i den äldres hemmiljö.
- Utredda möjligheten att införa seniorrabatt i kollektivtrafiken under lågtrafik. Se till att även den som har rörelsenedsättning har möjlighet att ta bussen.
- Låta hemtjänst och personal på boenden ha ett rehabiliterande arbetssätt och att rehabilitering ska tas med i biståndsbedömningen. Det är viktigt att seniorer så länge som möjligt behåller förmågan att klara vardagen på egen hand.
- Samarbeta med civilsamhället för att erbjuda seniorer ett aktivt och innehållsrikt liv.
- Utredda möjligheten att skapa en för regionen och kommunen gemensam nämnd för äldre frågor där individen, inte vem som ansvarar för vad, står i fokus

Socialpolitik – mer frihet och utveckling

Liberal socialpolitik utgår från individens möjligheter och behov. Respekt, ansvar, valfrihet och förnyade chanser är viktiga utgångspunkter för en väl fungerande socialtjänst.

En bärande tanke för den liberala socialpolitiken är att främja individens styrkor, stimulera till eget ansvarstagande samt skydda från våld och förtryck för att ge människan frihet och egenkraft. Ledstjärnan för Uppsalas socialtjänst ska därför vara att möjliggöra för den enskilda människan att ta tillvara sina egna resurser och i så stor utsträckning som möjligt vara oberoende av samhällets insatser. Socialtjänsten ska främja ekonomisk trygghet, erbjuda råd och stöd i livets krislägen, erbjuda skydd mot övergrepp samt erbjuda omsorg och service vid funktionsnedsättning och ålderdom.

Rätten att inte utsättas för våld är inte bara en jämställdhetsfråga, utan i högsta grad också en fråga om demokrati, rättssäkerhet och grundläggande mänskliga rättigheter.

ALLA SKA HA EN BRA START I LIVET

Att skydda och stödja utsatta barn och unga är en central uppgift för samhället. FN:s barnkonvention måste genomsyra socialtjänstens arbete i Uppsala. Detta inkluderar ensamkommande barn och ungdomar, som flytt från krig och förtryck. Vi vill satsa på fler vuxna i skola och fritidsverksamhet och mer fältinsatser för att både se och ta ansvar för våra barn och unga i deras vardag.

Familjehemsplacerade och socialt utsatta barn måste få stöd i skolarbetet. En lyckad skolgång är biljetten till en bättre framtid. Familjehem, hem för vård och boende och andra sociala stödformer ska regelbundet granskas och utvärderas. Formerna för upphandlingar ska effektiviseras och höga krav på kvalitet ställas. Möjligheterna till IOP, Ideellt Offentligt Partnerskap ska utvecklas.

Barnens behov ska alltid vara i centrum i

socialtjänstens arbete, varje dag och året runt. Vi vill stärka myndighetsutövningen i barnavårdsärenden. Bara den som har socionomexamen, kunskap om utsatta barn och erfarenhet ska få handlägga barnärenden.

Kommunen och Region Uppsala måste ha ett välfungerande samarbete där den enskilda individens behov står i centrum. Ett utökat samarbete med länet övriga kommuner är också angeläget. Den oroande utvecklingen med fler självmord bland unga måste brytas och insatser för att främja bättre psykisk hälsa bland ungdomar ska prioriteras.

RÄTTEN ATT KÄNNA TRYGGHET I SITT EGET HEM

Kvinnor och män som utsätts för våld i nära relationer ska kunna lita på att myndigheterna behandlar dem med respekt och diskretion samt erbjuder adekvat stöd i tid. Våldsutsatta ska dessutom kunna vända sig till det civila samhället. Ideella organisationer såsom Kvinnojouren, Tjejjouren, Brottsofferjouren, Barnombudsmannen i Uppsala och TRIS, Tjejers rätt i samhället, fyller en viktig funktion i detta arbete. Uppsala kommun ska underlätta de ideella krafternas möjligheter genom olika former av partnerskap och stöd.

Nexus, kommunens resurscentrum när det gäller våld i nära relationer, behöver fortsätta att utveckla sina insatser för kvinnor och män som behöver råd och stöd. Det skyddade kvinnoboendet behöver stärkas och byggas ut för att bättre tillhandahålla skydd för kvinnor med barn och kvinnor med funktionsnedsättningar. För ett heltäckande arbete med att motarbeta våld i nära relationer behövs även en utbyggd kontakt med förövare. Förövare ska erbjudas råd och behandling.

MISSBRUK – VÄGEN UT SKA VARA ENKEL OCH LÄTTILLGÄNGLIG

Missbruk av olika slag drabbar den enskilde missbrukaren och hans/hennes närstående hårt. Ett liv i hemlöshet och social misär är ofta följden för den som

är beroende av droger. Utöver de sociala följderna drabbas dessutom många injektionsmissbrukare av svåra sjukdomar som hiv och hepatit C. För individen innebär det ödesdigra konsekvenser. Även läkemedelsmissbruk kan få stora konsekvenser.

Liberalerna vill införa en vårdgaranti i missbruksvården, så att den som missbrukar alltid får vård inom en månad från tidpunkten då man söker hjälp. Inom 30 dagar ska utredning vara genomförd och behandling påbörjad alternativt en individuell plan för psykosocialt stöd upprättad. Största möjliga valfrihet ska gälla i missbruksvården.

Ungdomars drogmissbruk, inklusive tobaksbruk, ska motverkas bland annat genom drogpreventivt arbete i skolan och samarbete mellan skola, socialtjänst, landsting och polis. Ideella organisationer såsom Barnombudsmannen i Uppsala, idrottsföreningar, nykterhetsrörelsen och andra socialt engagerade organisationer spelar en viktig roll i detta arbete. Den tydliga utvecklingen med högre debutålder för nyttjande av alkoholdrycker och lägre alkoholkonsumtion allmänt är positiv och ska fortsatt främjas.

Spelmissbruk är ett växande problem, som inte sällan leder till brottslighet och stor skuldsättning. Uppsala bör utveckla metoder för att arbeta med detta. Ofta har missbrukare dessutom flera olika problem, inte enbart kopplade till missbruk utan även till psykisk och fysisk ohälsa. Därför måste olika professioner samverka i de insatser som erbjuds.

Samverkan med Region Uppsala ska vara stark. Samhällsfunktionerna för personer som behöver stöd från både kommun och landsting ska vara samlade

under samma tak. Det är särskilt viktigt för personer som både lider av både psykisk ohälsa och missbruksproblem. Missbruksvården ska vara kunskapsbaserad och socialtjänstens insatser för enskilda individer med missbruksproblem ska vara forskningsbaserade för att säkerställa att de ger effekt.

LIBERALERNA I UPPSALA KOMMUN VILL:

- Låta FN:s barnkonvention genomsyra kommunens arbete.
- Bygga långsiktiga samverkansformer och stödja ideella föreningar som arbetar mot våld i nära relationer.
- Arbeta för fler effektiva samverkansformer mellan kommunen och Region Uppsala.
- Inrätta en vårdgaranti inom missbrukarvården.
- Stärka det förebyggande arbetet mot ungdomars bruk av alkohol, narkotika och andra droger.
- Anta en strategi mot hemlöshet och dessutom anställa en samordnare som motverkar hemlöshet.
- Erbjuder fler Bostad först-lägenheter.

Idrott, fritid och civilsam – en värdefull vardag

Föreningslivet är av stor betydelse för Uppsala kommun och dess invånare. I Liberalerna vill vi stötta föreningarna och ge goda förutsättningar för deras verksamheter som ger barn, unga och vuxna en meningsfull vardag och ofta bidrar till förbättrad hälsa.

EN AV LANDETS FRÄMSTA IDROTTSKOMMUNER

Liberalerna vill att Uppsala ska bli en av landets främsta idrottskommuner för både bredd- och elitidrott. Idrott skapar trygghet, social gemenskap, meningsfull fritid och utvecklar barn och unga till självständiga individer. En förutsättning för ett aktivt idrottsliv är gynnsamma villkor för föreningarna och kommunen.

INKLUDERING OCH JÄMSTÄLLDHET I FOKUS

Grundläggande för Liberalerna är att all verksamhet som bedrivs i kommunen skall vara inkluderande, jämställd och integrerande. Särskilt fokus skall läggas på alla möjligheter att engagera sig i föreningslivet, oavsett kön, etnicitet, funktionsnedsättning, ålder och socioekonomiska förutsättningar och om man bor i centrala Uppsala eller på landsbygden. Idag har inte alla samma möjligheter att aktivt delta.

Föreningslivet har alldeles unika möjligheter att bidra till integrering av nyanlända till kommunen och till förebyggande av hederskultur. Genom att ingå i den gemenskap en förening innebär kan nyanlända lära känna människor med annan bakgrund och lära sig svenska och kulturen. Genom sådant umgänge, på lika villkor, kan möten ske som underlättar inträdet i det svenska samhället. Vi måste noga bevaka att även flickor i familjer från bakgrunder med inslag av hederskultur ges möjlighet att engagera sig i idrott och annat föreningsliv.

Även den med en funktionsnedsättning måste

kunna ha en aktiv fritid och idrotta i Uppsala kommun. Anläggningar ska vara tillgängliga. Liberalerna vill inrätta ett parasportotek som möjliggör att personer med funktionsnedsättning kan testa olika sorters idrottsutrustning och andra hjälpmedel som möjliggör en aktiv fritid. I Uppsala är badmöjligheterna i naturbad begränsade för den med en rörelsenedsättning. Liberalerna vill tillgängliggöra ett naturbad vid Mälaren.

Insatser bör även göras för att ge kommunens seniorer möjligheter att finna aktiviteter och engagemang. Genom detta möjliggörs en bättre livskvalitet, en social samvaro och en bättre hälsa.

IDROTTENS POTENTIAL

Idrotten är en viktig tillväxtfaktor. Idrotten lockar besökare till olika arrangemang som i sin tur skapar fler arbetstillfällen. Samverkan inom projektet Elitidrott Uppsala stärker relationerna mellan näringsliv, föreningsliv och kommunen och skapar bättre förutsättningar att bedriva elitidrott i Uppsala samt stärker och utvecklar varumärket Uppsala.

FUNGERANDE LOKALER

Utbyggnaden av lokaler och anläggningar för idrott och fritid har inte följt den ökande befolkningsutvecklingen vilket lett till brister i infrastrukturen. Fortfarande finns mycket kvar att göra för att infrastrukturen för idrott ska kunna anses vara tillfredsställande. Frågorna måste därför ingå som en del av samhällsplaneringen i ett tidigt skede där såväl stadens som landsbygdens förutsättningar uppmärksammas. Samspelet och dialogen med civila samhället är viktig. Folkbildning och föreningsliv står för betydande insatser inom idrotts- och fritidsutbudet.

En utmaning är att förbättra tillgängligheten på de anläggningar som finns, så att personer med funktionsnedsättningar får bättre möjligheter att använda dessa. Idrottsanläggningar behöver också i högre

utsträckning bli bokningsbara.

För Liberalerna är det viktigt att poängtera att det inte råder någon motsättning mellan breddidrott och elitidrott. Snarare finns ett ömsesidigt beroende, vilket gör att satsningar måste ske på både breddidrott och elitidrott.

FRÅN UNGA ÅR

Hälsa och välmående byggs i tidig ålder. En satsning på mer skolidrott och skolidrott av högre kvalitet behövs. Vi vill också ge barn möjlighet att delta i sportis i högre utsträckning, som ett alternativ till fritids. Även fritids behöver satsa på fler inslag av rörelse.

LIBERALERNA I UPPSALA KOMMUN VILL:

- Införa fler idrottstimmar i grundskolan.
- Erbjuder sportis som alternativ till fritids.
- Genomföra en särskild satsning på aktiviteter för seniorer.
- Satsa på att göra ungdomar från resurssvaga familjer delaktiga i Uppsalas idrotts- och föreningsliv.
- Öppna all idrotts- och föreningsverksamhet för alla, oavsett kön eller bakgrund. Detta skall vara en förutsättning för kommunala bidrag.
- Erbjuder föreningarna utbildning för föreningsledare, ungdomsledare, tränare för ökad förståelse för vad hederskulturer innebär, hur det visar sig och hur man motverkar det.
- Satsa på höjda aktivitetsbidrag för nyanlända för en förbättrad integration genom föreningslivet.
- Erbjuder föreningarna utbildning i jämlikhets- och jämställdhetsfrågor.
- Höja kvaliteten på motionsspår för sommar- och vintersport och utveckla information för förbättrad tillgänglighet till enskilda spår och möjligheter att ta sig mellan olika spår.
- Starta en idrottsinvesteringsfond som ger medel till nya idéer.
- Tillgänglighetsanpassa ett naturbad vid Mälaren.
- Starta ett parasportotek.
- Öka Uppsalabornas tillgång till simhallar.
- Se till att Uppsala kommun utvecklar en affärsmässig relation till samtliga elitlag och elitidrottsutövare i syftet att marknadsföra hela kommunen.

Kultur – bildning, utveckling och skaparkr

TILLGÅNG TILL KULTUR

Tillgång till kultur är grundläggande för människors bildning, utveckling och kreativitet. I kulturens olika uttryck – musik, teater, dans, litteratur, film, bildkonst m.m. – möter människan både sig själv och andra människor. I mötet med kultur av god kvalitet och i det egna utövandet av kultur växer nyfikenhet och förståelse.

Liberalerna i Uppsala kommun är ett parti som värnar kulturen och vill se en offensiv kulturpolitik. En sådan kulturpolitik slår vakt om demokratin och vill kämpa för dess fördjupning.

KULTURSTADEN UPPSALA

Kulturen har stor betydelse för Uppsalas utveckling. Uppsala ska vara en kulturstad med ett brett och tillgängligt utbud av kulturens olika former som konst, dans, teater, musik, litteratur, film, fotografi m.m. Våra bibliotek, kulturcentra, teatrar, konserthus och museer är också viktiga mötesplatser för demokrati, mångkulturella möten, kunskap och aktiviteter.

Kulturutbudet och Uppsalas kulturmiljöer spelar en positiv roll för utveckling av tätorten och den omgivande landsbygden.

KULTURVANOR SKAPAS UNDER UPPVÄXTEN. OCH RESTEN AV LIVET!

Att möta ett spännande kulturliv och att själv få utöva kultur redan i unga år skapar förutsättningar för ett livslångt engagemang. Liberalerna vill se ett ökat kulturdeltagande bland alla grupper med särskilt fokus på dem som idag i liten utsträckning tar del av kultur. Kultur är en form av livskvalitet som gynnar samhörighet och skapar mening och motverkar isolering.

SATSNINGAR 2018–2022

En liberal politik för kultur i Uppsala innebär satsningar på fyra områden: barn och ungas rätt till kultur, ett ökat kulturdeltagande hos alla Uppsalabor, kulturens infrastruktur samt goda villkor för det professionella kulturlivet.

BARN OCH UNGAS RÄTT TILL KULTUR

Eftersom det är så viktigt att barn tidigt får chansen att prova att spela ett instrument, sjunga i kör, teckna och måla, dansa eller spela teater ska första terminen i Kulturskolan vara avgiftsfri.

Alla barn och ungdomar – oavsett bakgrund, boendemiljö, sociala och ekonomiska faktorer, kön, funktionsnedsättning eller etnicitet – ska ha tillgång till Uppsala kommuns kulturutbud.

För de ungdomar som har förutsättningar att

bli professionella kulturutövare vill Liberalerna att kommunen i samverkan med Uppsalas professionella kulturliv satsar på att skapa en kvalificerad yrkesförberedande utbildning som komplement till den ordinarie skolgången för elever från årskurs 7.

ETT ÖKAT KULTURDELTAGANDE HOS ALLA UPPSALABOR – KULTURHUVUDSTAD 2029

Kulturstaden Uppsala har de grundläggande förutsättningarna för att bli Europas kulturhuvudstad. Liberalerna vill därför att Uppsala år 2022 lämnar in en sådan ansökan. Med tanke på Uppsalas många fantastiska köror bör kommunen ta initiativ till en återkommande internationell körfestival. Uppsalas femhundra år av frånvaro av krigshandlingar vill Liberalerna högtidlighålla genom en fredsfestival år 2020.

KULTURENS INFRASTRUKTUR OCH GODA VILLKOR FÖR DET PROFESSIONELLA KULTURLIVET

Liberalerna ser positivt på den pågående utredningen om nya lokaler för Uppsala konstmuseum. För att möta dansens behov och intresset för dans behövs ett Dansens hus, dvs. en fast scen för professionella danskompanier. På sikt bör ett historiskt/idéhistoriskt museum förläggas till Uppsala slott.

Kulturell infrastruktur t.ex. bibliotek ska finnas även i landsbygdens tätorter.

Liberalerna vill utveckla möjligheterna för de fristående kulturskaparna att bo och verka i kommunen, t.ex. genom gemensamma satsningar på marknadsföring, event m.m.

LIBERALERNA I UPPSALA KOMMUN VILL:

- Ge kulturen ett starkt offentligt stöd.
- Låta första terminen i Kulturskolan vara avgiftsfri för alla elever för att öka andelen barn och unga som deltar i kulturskolan.
- Utveckla en kvalificerad yrkesförberedande utbildning för blivande kulturarbetare från årskurs 7.
- Ansöka om och arbeta för att bli europeisk kulturhuvudstad 2029.
- Ta initiativ till en återkommande internationell körfestival.
- Högtidlighålla Uppsalas 500 år av fred år 2020.
- Besluta om nya lokaler för Uppsala konstmuseum.
- Ge dansen en egen fast scen.
- Öppna fler bibliotek i takt med att kommunen växer.
- I samråd med det fria professionella kulturlivet ta fram former för förbättrade möjligheter för dessa utövare att bo och verka i Uppsala.

Ett växande Uppsala

Uppsala är en av Sveriges mest attraktiva kommuner, vilket för med sig en mycket stark befolkningsökning, en expansiv arbetsmarknad och stark tillväxt. Det innebär utmaningar i form av att utveckla hållbara miljöer, ur såväl ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv.

BYGG BORT STUDENTBOSTADSBRISTEN

Bristen på student- och ungdomsbostäder gör att unga tvingas tacka nej till utbildningsplatser, bosätta sig hemma hos sina kompisar eller tvingas acceptera svarta hyreskontrakt. Tillgången på ungdomsbostäder måste öka, samtidigt som hyrorna måste vara överkomliga. Bostadsbehovet ska täckas med olika typer av upplåtelseformer. Det är viktigt att både kommunens bolag och privata aktörer tar sitt ansvar.

VI SKA BYGGA MYCKET ...

Eftersom Uppsalas befolkning växer är det viktigt att byggandet av bostäder ligger på en hög nivå så att de som behöver en bostad snabbt kan hitta en bostad som passar deras livssituation. Olika priser, olika upplåtelseformer, på landsbygden och i staden.

... OCH VI SKA BYGGA BRA!

De nya stadsdelarna som växer fram ska vara levande och erbjuda attraktiva mötesplatser i form av nya parker, torg, restauranger, kaféer etc. De ska vara funktionsblandade med bostäder, skolor, affärsverksamheter och arbetsplatser, och de ska vara arkitektoniskt varierade. Uppsala ska vara en kommun där ny och spännande arkitektur och stadsbyggnad utvecklas men med Uppsalaprägel. Vi vill bygga ett Uppsala som är socialt hållbart med en reell integration av sämre och bättre bemedlade i varje stadsdel och hus. Det är integration på riktigt!

Gröna byggnormer ska styra utbyggnaden av stad och landsbygd för ett gott liv. Normerna ska innehålla krav om maxavstånd från bostäder till parkmark, friluftsområden och kollektivtrafik. Om strandnära

bebyggelse tillåts är tillgänglighet och allmänna promenadvägar nödvändiga.

Ny byggnadsteknik för billigare hus ska uppmonteras och utvecklas av byggare för Uppsalabornas plånböckers skull och för företagets skull.

För att åstadkomma det ovan beskrivna inom stadsutveckling och samhällsplanering vill vi att Uppsala kommun utvecklar olika former av medborgardialoger som nyligen tagits fram av forskning vid bland annat Uppsala universitet.

LÅT STADENS SILHUETT FRAMTRÄDA

Stadens silhuett med domkyrkan och slottet är mycket viktig att bevara. Det finns ett antal platser där siktlinjen in mot centrum visar stadens karakteristiska byggnader. Vid en förtätning med fler hus i staden bör dessa siktlinjer bevaras. Slottets sockel ska vara tak för byggnader i centrum.

LÄTTILLGÄNGLIGA GRÖNYTOR

När städer förtätas måste vi planera för olika former av grönområden som kan bli stadens gröna lungor och är en förutsättning för bevarad biologisk mångfald.

Det behövs en viss täthet för att upprätthålla olika kvaliteter i grönområden. Lekplatser, idrottsytor, gräsmattor och andra mötesplatser behöver precis som annat utbud ett befolkningsunderlag för att fungera. En helt folktom park är bara en grön yta. De allra tätaste miljöerna i en stad kan samtidigt ha de bästa och grönaste parker.

När städer förtätas måste vi planera för olika former av grönområden som kan bli stadens gröna lungor och är en förutsättning för bevarad biologisk mångfald.

Det behövs en viss täthet för att upprätthålla olika kvaliteter i grönområden. Lekplatser, idrottsytor, gräsmattor och andra mötesplatser behöver precis som annat utbud ett befolkningsunderlag för att fungera. En helt folktom park är bara en grön yta. De allra tätaste miljöerna i en stad kan samtidigt ha de bästa och grönaste parker.

EN TÄT, LEVANDE OCH ATTRAKTIV STAD

En tätare byggd stad ger en mängd fördelar ur hållbarhetsperspektiv, exempelvis ett bättre underlag för kollektivtrafik, såväl som för affärer och service i närområdet. Liberalerna vill se en större variation av upplåtelseformer, prisnivåer och arkitektur i nya bostadsområden. Hela staden ska vara välintegrerad med bostadsrätter, hyresrätter och äganderätter blandade. Vi vill se en väl integrerad kommun utan utförskapsområden. Uppsala ska vara en kommun där alla samhällsklasser och bakgrunder möts och blandas. Detta görs genom 3D fastighetsbildning mellan olika bostadsformer och genom hyresreglerade hyresrätter insprängda i alla nya fastigheter i Uppsala. Bostäder för dem med särskilda behov ska alltid planeras in när nya områden byggs och kommunen ska vara lyhörd för Uppsalabornas önskemål om boendeformer. Billigare bostäder och kollektivhus är alternativ som efterfrågas.

SMARTARE BOSTÄDER

Planprocessen är viktig för att utveckla vår kommun. Liberalerna vill verka för att det i planprocessen ges mer tyngd åt olika miljöaspekter och avvägningar mellan olika samhällsintressen för att minska miljöpåverkan och möjliggöra planeringen av en hållbar stad.

Liberalerna ser gärna att den stadsdel som planeras härnäst blir en självförsörjande stadsdel där vi har solpanel på taken, vi återvinner vatten som onödigt spolats bort, att infrastrukturen är skapad med fokus på gång, cykel- och kollektivtrafik. Vid förtätning av Uppsala stad är det viktigt att grönområden får en självklar

plats. Vi Liberaler vill att tätortsnära strövområden ska beaktas i den kommunala planeringen och det ska vara enkelt att ta sig till de naturreservat som finns runtom Uppsala.

TRAFIK - KLIMATSMARTA TRANSPORTER

Ju fler som går, cyklar eller åker kollektivt, desto bättre för miljön. Men inte alla kan välja något av dessa alternativ. Av olika anledningar behövs bilen för dem som genom funktionsnedsättning, avstånd, bristande kollektivtrafik eller av andra orsaker behöver få livspusslet att gå ihop. Oavsett färdmedel ska Uppsala vara framkomligt och tillgängligt.

Uppsala som tätort har en liten stadskärna och vår stad har i stadsplanering byggts utifrån bilen som grund vilket gör att många måste ta bilen vare sig man vill eller inte. Liberalerna vill ändra denna syn och speciellt nya bostadsområden planeras. De som cyklar, går eller åker kollektivt ska få företräde i planeringen. Mycket pekar på att i framtiden kommer färre människor att äga sin egen bil, bilpooler med självkörande bilar lär bli vanlig. Liberalerna anser utifrån den forskning och de kalkyler som finns tillgängliga idag att vi ska tänka spårvagn men köra buss. El-drivna

bussar som minskar såväl buller som miljöfarliga partiklar tar mer och mer mark, det finns redan städer som använder el-drivna bussar och testar hur man snabbt laddar dem. Uppsala ska vara en kommun som ligger i framkant med att testa ny teknologi som har en positiv effekt på vår miljö. Visar evidens i ett senare läge att spårvagn är ett bättre val för Uppsala kommer Liberalerna att ställa sig bakom detta.

Liberalerna anser att vi ska införa miljözoner i Uppsala där endast miljöbilar får köra. Vi anser att gator som lämpar sig som miljözoner är Östra Ågatan och Västra Ågatan. De butiker och företag som ligger på dessa gator måste givetvis få leveranser precis som idag men med bättre planering.

En viktig del i att bli en fossilfri kommun är att fler kör elbil och olika former av laddhybrider. Utbyggnaden av laddinfrastruktur ska därför främjas i samarbete med olika aktörer, inte bara i centrala Uppsala utan i hela kommunen. Antalet pendlarparkeringar, självklart med laddningsmöjligheter, måste öka för att uppmuntra pendlingen. Pendlarparkeringar ska placeras strategisk längs region och stambussförbindelser.

CYKEL OCH KOLLEKTIVTRAFIK

Gång-, cykel och kollektivtrafik måste göras till norm i planeringen av nya bostadsområden i Uppsala. Liberalerna vill införa en nollvision mot cykelolyckor i kommunen och det kräver en bättre infrastruktur i hela kommunen.

Liberalerna vill att cykelleder till kommunens samtliga kransorter byggs ut och att det ska finnas tydliga cykelleder till Resecentrum där många pendlare befinner sig. Cykelparkeringar i centrala Uppsala måste utvecklas, byggas ut och organiseras bättre. Framförallt måste genomströmningen på centrala cykelparkeringar öka och inte användas som långtidsparkering eller en plats för övergivna cyklar.

EN LEVANDE OCH INNEHÅLLSRIK LANDSBYGD

Liberalerna vill se en mer strategisk utveckling av alla tätorter i Uppsala kommun och uppmuntra till god och kvalitativ utbyggnad av tätorterna för att skapa en mer levande och växande landsbygd med större underlag för skola, service och transport. Ett viktigt led i detta är att Uppsala kommun styr Uppsala vatten via ägardirektiv för att få till en strategisk utbyggnad av VA-nätet i hela kommunen. Detta är en av de viktigaste faktorerna för att kommunen ska kunna utvecklas, speciellt på landsbygden. I de fall kommunen äger mark ska Liberalerna satsa på att använda pengarna till att bygga nya tätortscentra eller utveckla befintliga sådana med närservice i tätorterna. Även på landsbygden ska

det finnas mötesplatser och service för den sociala gemenskapens skull, för tätorternas attraktivitet och för att ge medborgarna service i hela kommunen, inte bara i stadskärnan. Vi tror på en levande landsbygd på riktigt!

Oavsett om man bor på landsbygden eller i staden ska man kunna lita på att grundläggande samhälls-service som kan rycka in i livshotande situationer eller vid bränder finns. Trygghet och säkerhet måste finnas för alla Uppsalas invånare; det är en del av det liberala samhällskontraktet. Därför måste vi se till att deltidsbrandmän (räddningstjänstpersonal i beredskap) finns i tillräcklig utsträckning och att utrustningen håller tillräcklig kvalitet.

BROAR ÖVER FYRISÅN

Fyrisån är en tillgång såväl som en barriär i Uppsala. En växande stad behöver nya förbindelser mellan östra och västra sidan. Liberalerna vill utreda om breddning av Kungsängsbron är ett möjligt alternativ till nytt brobygge och kan bespara kommunen dyra investeringsmedel. Alternativt ska en bro byggas över Fyrisån, den så kallade Ultunalänken. Bron ska byggas för att klara alla trafikslag och vilken typ av trafik som ska trafikera bron ska regleras i trafikförordningen och anpassas allteftersom bilarnas utsläpp minskar.

TA VARA PÅ FYRISÅNS POTENTIAL

Liberalerna vill utveckla badmöjligheterna för Uppsalaborna. Dagens utomhusbad har inte kapacitet nog och håller inte tillräckligt hög klass för att Uppsala ska ha möjlighet att på allvar bli en sommarstad. Liberalerna vill också framhålla det viktiga i att baden blir tillgängliga för alla kommunens invånare, och vill därför se sådana satsningar. Liberalerna har en vision om att Fyrisån 2025 åter ska vara badbar och ge möjlighet för boende och flanörer att ta ett dopp.

Även antalet platser för husbåtar längs Fyrisån bör öka. Med fler möjligheter till denna boendeform ökar liv och rörelse kring ån och på så vis också trivseln och tryggheten.

TURISTER TILL UPPSALA!

Uppsala har goda möjligheter att utvecklas som besöksmål. Liberalerna vill att Uppsala ska profileras tydligare som ett turistmål och underlätta både långväga och tillfälliga besök. Liberalerna vill samla turistentreprenörer i ett kluster på samma sätt som ICT och Biotech.

LIBERALERNA I UPPSALA KOMMUN VILL:

- Planera och utveckla Uppsala med gående, cyklister och kollektivtrafik som utgångspunkt.
- Införa miljözoner, där endast miljöbilar får köra, på Östra och Västra Ågatan.
- Främja bilpooler och smart korttidshyra av miljöbilar.
- Bygga pendlarparkeringar med laddinfrastruktur.
- Införa en nollvision mot cykelolyckor.
- Bygga cykelleder till samtliga kransorter i kommunen.
- Göra gång- och cykelvägar till förskolor och grundskolor säkra.
- Göra Uppsala känt som en stad med parker och trädgårdar i världsklass. Satsa på parkerna i nya områden och ta inte befintliga parker i anspråk för byggnation.
- Öka de gröna kilarna och plantera fler träd.
- Göra nya stadsdelar till självförsörjande ekosystem som producerar el, använder elen för att ladda elbilar, återvinner vatten etc.
- Ge miljöaspekten större tyngd i planprocessen.
- Se en stadsplanering som prioriterar gång, cykel och kollektivtrafik.
- Tillgodose behovet av fler studentbostäder för att Uppsala ska fortsätta vara Sveriges bästa studentstad.
- Bygga en blandad och variationsrik stad med allt en stad och landsbygd behöver: mötesplatser, affärer, skolor, arbetsplatser och kommunikationer.
- Uppmuntra ny och spännande arkitektur.
- Uppmuntra ny byggnadsteknik för billigare bostäder och lokaler.
- Bevara Uppsalas siktlinjer mot Domkyrkan och slottet.
- Se en större variation av både upplåtelseformer, prisnivåer och arkitektur i nya bostadsområden.
- Göra Uppsala lätt att nå för bilister, gångtrafikanter, cyklister och kollektivtrafikresenärer.
- Se en levande landsbygd på riktigt. Tätorterna ska utvecklas.
- Minimera lokala krav som fördröjar byggprocessen.

Miljö och klimat – vi har bara ett jordklot

En liberal miljöpolitik vilar på uppfattningen att vi har rätt att bruka och utveckla jordens resurser, men inte förbruka och utarma. Den tar tillvara kraften i människors uppfinningsrikedom och tron på miljövänlig teknik och vetenskap. Ett hållbart samhälle kräver också att vi alla tar ansvar för vår livsstil. Miljöförstöring och klimathot påverkar förutsättningarna för allt liv på jorden och stannar inte vid Uppsala kommuns gränser eller vid nationsgränsen. Globala problem måste få globala lösningar och klimatavtalet från Paris är ett viktigt steg på vägen. Men vi kan göra mycket på lokal nivå.

Liberalerna vill att Uppsala ska vara den kommun i Sverige som har ledartröjan vad gäller miljöfrågor och som tar ansvar för miljö och klimat. Liberalerna tror på människans förmåga att lösa problem. Vetenskap, teknikutveckling och tillväxt ger utvecklingskraft och lösningar på dagens miljö- och klimatproblem.

Digitaliseringen och delningsekonomin banar väg för nya konsumtionsmönster och beteenden. Liberal miljö- och klimatpolitik handlar därför om ansvarstagande utifrån kunskap och marknadsekonomiska principer.

Marknadsekonomin, inte politiker eller förbudspolitik, driver fram smarta hållbara lösningar. Politikens roll är att ge marknaden långsiktiga spelregler och incitament.

Konsumenten ska kunna göra aktiva och informerade val. Vi vill förenkla för människor att ta ansvar utan att detaljstyra deras vardagsliv.

CIRKULÄR EKONOMI – HUR DU OCH JAG KAN PÅVERKA MILJÖN

Cirkulär ekonomi handlar om att minska slöseriet med jordens resurser och göra det genom hållbar konsumtion och smarta affärlösningar. Istället för att köpa alla maskiner ett hem kan behöva så kan man hyra vid behov istället. Hur ofta behöver man ex. en slagborr? Marknadsekonomin driver på den här utvecklingen

och för företagen handlar det om att gå från att sälja varor till att sälja tjänster.

Det finns ett behov av en utvecklad märkning avseende olika varors klimatavtryck. Liberalerna anser att Uppsala ska vara i frontlinjen med att arbeta för att ta fram information hur olika val i vardagslivet ger olika klimatavtryck. Klimatsmarta alternativ ska premieras i förhållande till de alternativ som är sämre för klimatet.

BIOLOGISK MÅNGFALD

Allt fler arter hotas av utrotning och hotade växter och djur ska skyddas genom stark lagstiftning, information och biotopskydd. Vi vill främja Artdatabankens viktiga arbete som även måste involvera allmänheten. För att bevara och utveckla den biologiska mångfalden i form av olika naturtyper och arter behövs ökade restaureringsinsatser. Den mest värdefulla naturen måste skyddas och här spelar naturreservat en viktig roll. Vi vill till exempel inrätta naturreservat i Årike Fyris. Allemansrätten ska värnas för olika typer av friluftsliv och en viktig grund för naturturism. Därför vill Liberalerna verka för att det går att ta sig till våra naturområden utan att vara bilberoende, till exempel till Nántuna, Hammarskog, Trehörningen, Fjällnora, Hågadalen.

SKOGEN

Skogen spelar en viktig roll för svensk ekonomi men är också avgörande för den biologiska mångfalden. Skogen rymmer tiotusentals arter av djur och växter. Mer än hälften av de utrotningshotade arterna är knutna till skogen, vilket gör skogen central i arbetet för att hejda förlusten av biologisk mångfald och säkra de för människan livsviktiga ekosystemen

SJÖAR & VATTEN

Nedskräpningen av våra hav är ett av vår tids största miljöproblem. Plast bryts ned till mikroplast som tar sig in i näringskedjan vilket är skadligt för människor,

djur och natur. Sjöar och vattendrag ska regelbundet städas från skräp. Förutom renare vattendrag/stränder innebär det också gröna jobb.

Fyrisån är en central del av Uppsala. Den skapar lugn och rekreation för medborgarna. Liberalerna vill att Fyrisåns rekreativsmöjligheter ska utvecklas och ser gärna att vi skapar badmöjligheter i centrala delar av Fyrisån.

MILJÖFÖRENINGAR, KEMIKALIER, AVFALL

Miljöföreningar i marker är en miljörisk som dessutom förhindrar en effektiv markanvändning. Företrade områden måste saneras och återställas i allt högre utsträckning, framförallt områden som kan användas till bostadsbyggande samt områden som är särskilt angelägna ur risksynpunkt. Det måste vara lätt för medborgarna i Uppsala att göra rätt när det kommer till återvinning av miljöfarligt avfall, är det lätt återvinns mer. Fler enklare gröna jobb, det vill säga arbeten med låga kvalifikationskrav kan fylla en viktig funktion inom återvinningssektorn.

MAT FÖR MÄNNISKAN – MEN HUR PÅVERKAS MILJÖN?

Köttproduktionen är förknippad med stor klimatpåverkan. Lokalt vill Liberalerna verka för att främja köttproducenter som tänker klimatsmart. Genom att visa hur stor klimatpåverkan köttet har, t.ex. att djur som äter gräs istället för soja har en mindre klimatpåverkan, kan konsumtionen av lokalt producerat kött ökas och konsumtionen av kött producerat utan hänsyn till miljö- och klimat minskas.

På sikt behöver köttkonsumtionen minska. Liberalerna anser att kommunen borde vara föregångare och försöka minska köttkonsumtionen genom att se till att skolor erbjuder vegetariskt och fiskalternativ som det första alternativet och kött som tillval.

Matavfall påverkar också miljön. Lokalt måste vi ha

som mål att vi ska slänga mindre mat. För att uppmuntra till att mindre matavfall slängs föreslår Liberalerna att vi lokalt inför en tävling där priset går till den restaurang/skola/annan som lyckats minska sitt matavfall mest.

LIBERALERNA I UPPSALA KOMMUN VILL:

- Ge konsumenten möjlighet att kunna göra aktiva och informerade val. Märkningen av varor och tjänster bör förbättras.
- Öka återvinningsgraden och ställa högre krav på producentledet. Uppsala kommun ska placera sopkärl för återvinning på ställen där många människor befinner sig.
- Sluta använda plast av fossilt material inom kommunala verksamheter. Kommunen bör uppmana handeln att helt överge plastpåsar för alternativa lösningar.
- Förlänga öppettiderna för Återbruket och införa helgöppet.
- Öka möjligheten för fastighetsägare att placera solceller på fasader och tak.
- Göra insatser för att minska utsläpp och miljöpåverkan i kommunens sjöar och vattendrag.
- Prioritera VA-lösningar som minskar utsläppen och återvinner fosfor.
- Säkra dricksvattenförsörjningen och ge fler yt- och grundvattentäkter skydd.
- Skapa gröna jobb för att värna det gröna och hålla skogar, stränder och diken fria från skräp samt vid återvinningscentraler.

- Öka restaureringsinsatserna för att bevara och utveckla den biologiska mångfalden.
- Skapa en utomhusbadplats i centrala Uppsala.
- Skapa ett naturreservat inom Årike Fyris.
- Ge Linnéstigarna permanent skydd.
- Göra Uppsala fritt från gifter. En förbättrad marknadstillsyn behövs. Kommunen bör vara ledande på att ställa krav vid inköp för att undvika giftiga konsumentprodukter, särskilt produkter riktade till barn.
- Tillhandahålla fler återvinningscentraler som tar hand om miljöfarligt avfall på tider som passar medborgarna – lätt att göra rätt!
- Införa vegetariskt alternativ som standard på skolor och gör köttalternativet valbart.
- Införa en tävling i Uppsala kommun där pris går till den verksamhet som minskar sitt matavfall mest.

Universitets- staden Uppsala

Uppsala kommun är Sveriges akademiska huvudstad och en av landets mest studenttäta kommuner. Studenterna är en viktig grupp för Uppsala och gruppen av studenter har förändrats kraftigt de senaste åren till att bli allt mer heterogen. Studenternas behov har förändrats i takt med att allt fler studenter är äldre och har barn.

BYGG BORT STUDENTBOSTADSBRISTEN

Bristen på student- och ungdomsbostäder gör att unga tvingas tacka nej till utbildningsplatser, bosätta sig hemma hos sina kompisar eller tvingas till svarta hyreskontrakt. Tillgången på fler och billigare ungdomsbostäder måste därför öka. Bostadsbehovet ska täckas med olika typer av upplåtelseformer. Det är viktigt att både kommunens bolag och privata aktörer tar sitt ansvar. Som stor aktör har Uppsalahem en unik förutsättning att bygga studentbostäder i en takt och omfattning som marknaden idag inte förmår klara av. Tack vare sin storlek kan Uppsalahem bidra till den utveckling av universitets- och studentområdena som för närvarande pågår.

UTVECKLA STUDENTMEDARBETARSYSTEMET

Övergången från högskolestudier till arbete behöver bli smidigare. Otillräckliga nätverk och bristande arbetslivserfarenhet gör det svårt för många att etablera sig efter examen. Genom studentmedarbetarskap på deltid i Uppsala kommun kan en student i slutet av sin utbildning få en möjlighet till faktisk inblick i arbetsmarknaden samtidigt som studenten får viktiga erfarenheter inför jobbsökandet. Uppsala kommun kan samtidigt visa upp sig som arbetsgivare för kommande arbetstagare. För akademiker med utländska högskoleutbildningar kan förhoppningsvis etableringen i ett arbete i nivå med individens utbildning underlättas. Matchningen på arbetsmarknaden för studenter måste förbättras. Många arbetsgivare ser Arbetsförmedlingen som ineffektiv och otillräcklig, främst när det gäller att hitta personal med

specialkompetens. Uppsala kommun kan hjälpa till med att knyta samman kontakter mellan studenter, universiteten och Arbetsförmedlingen för att snabbt matcha arbetssökande med nya arbetsgivare. Samarbetet mellan samhälle, näringsliv, universitet och STUNS måste fortsätta att utvecklas för att underlätta för innovationer att utvecklas till företagande och därmed bidra till Uppsalas attraktivitet. Kommunens förvaltningar ska dessutom erbjuda fler studenter uppsatspraktik. Såväl studenterna som kommunen gynnas av utredningsarbete inom akademiska områden som ekonomi, statskunskap och juridik samt inom vård- och socionomprogrammen. En starkare koppling under studietiden mellan studenter och kommunen/lokala näringslivet leder också till att färre flyttar från Uppsala efter avslutade studier. Den kommunala företagsmedvetenheten ska omfatta även studentnationerna som också är en del av näringslivet och studentnationerna ska ges förutsättningar för att fortsätta bedriva sin viktiga verksamhet.

STÄRK STUDENTHÄLSAN

Studenthälsan vid Uppsala universitet är en förebild för många liknande verksamheter runt om i landet och gör ett mycket viktigt arbete för att förebygga ohälsa bland studenter och behandla stress och oro. För Uppsala kommun är det mycket viktigt att stadens studenter får god omvårdnad när det behövs.

LIBERALERNA I UPPSALA KOMMUN VILL:

- Öka Uppsalahems produktion av student- och ungdomsbostäder.
- Förtäta studentbostadsområdena.
- Utveckla studentmedarbetarsystemet i Uppsala kommun.
- Underlätta för uppsatspraktik vid kommunens olika förvaltningar.
- Förtäta samarbetet mellan Uppsala kommun och Arbetsförmedlingen samt Uppsalas två universitet.

■ **VILL DU VETA MER OM LIBERALERNA?**

Skicka ett mail till [uppsala@liberalerna.se](mailto: uppsala@liberalerna.se) så tar vi kontakt med dig!

Titta gärna in hos oss i vår partilokal på Kungsgatan 46, mitt emot stadsteatern!

Mer information om Liberalerna i Uppsala kommun hittar du på vår hemsida uppsala.liberalerna.se.

■ **FÖLJ OSS GÄRNA PÅ SOCIALA MEDIER:**

Facebook:
facebook.com/liberalernauppsalakommun

Twitter:
[Lib_Uppsala](https://twitter.com/Lib_Uppsala)

Instagram:
[liberalernauppsala](https://instagram.com/liberalernauppsala)

Stå upp för liberala värden – bli medlem i Liberalerna!

■ **FYRA SÄTT ATT BLI MEDLEM:**

Via hemsidan www.liberalerna.se/blimedlem

Maila [info@liberalerna.se](mailto: info@liberalerna.se)

Ring 020-53 53 53

Swisha 50 kr till 123 148 12 41. Skriv 'm', ditt personnummer och din mailadress.

